

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

пр-т Берестейський, 14, м. Київ, 01135,

тел.: (044) 351-40-96, (044) 351-40-35, (044) 351-40-01,

E-mail: miu@mtu.gov.ua, сайт: www.mtu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37472062

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Державна регуляторна служба України

Міністерство розвитку громад та територій України відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження проєкт наказу Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення» (далі – проєкт акта), доопрацьований з урахуванням зауважень, викладених у рішенні Державної регуляторної служби України від 14.02.2025 № 72.

Додатки: 1. Проєкт акта на 65 арк. в 1 прим.

2. Пояснювальна записка на 5 арк. в 1 прим.

3. Аналіз регуляторного впливу на 22 арк. в 1 прим.

4. Копія оприлюдненого повідомлення про оприлюднення проєкту акта на 1 арк. в 1 прим.

Віце-прем'єр-міністр з відновлення
України – Міністр

Олексій КУЛЕБА

Тетяна Горбатюк 351 46 09

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600

Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

№ _____

Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення

Відповідно до абзацу четвертого частини першої статті 11 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», пункту 8 Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460, (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2022 р. № 1400)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити такі, що додаються:
Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання;
Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення.
2. Департаменту комунальних послуг у встановленому порядку забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Сектору зовнішніх комунікацій забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства розвитку громад та територій України.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Костянтина Ковальчука.

Віце-прем'єр-міністр
з відновлення України – Міністр

Олексій КУЛЕБА

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000056FB3900D0F5D800
Дійсний з 13.09.2024 0:00:00 по 12.09.2026 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства розвитку
громад та територій України
_____ 2024 року № ____

ПОРЯДОК розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення, їх склад та зміст.

2. Цей Порядок застосовується для одного або декількох населених пунктів.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

альтернативний сценарій централізованого водовідведення – один із реалістичних сценаріїв розвитку систем централізованого водовідведення, що відрізняється від існуючого за індикаторними показниками;

аналіз ризиків у централізованому водовідведенні – детальний розгляд невизначеностей, джерел ризику, наслідків, ймовірності, подій, сценаріїв, засобів управління та їх наслідків у сфері водовідведення;

базовий сценарій водовідведення населеного пункту – сценарій, що відображає звичайний режим роботи системи водовідведення та не передбачає будь-яких радикальних змін її технологічної структури, в якому враховані можливості заміни певних елементів системи централізованого водовідведення відповідно до графіка ремонту та реконструкцій без удосконалення технологій, з яким порівнюються альтернативні сценарії централізованого водовідведення;

експлуатаційна зона централізоване водовідведення – зона експлуатаційної відповідальності підприємства централізованого водовідведення;

загрози централізованому водовідведенню – наявні та потенційно можливі явища і чинники, що можуть негативно вплинути на якість стічних вод та централізоване водовідведення;

індикаторний показник розвитку систем централізованого водовідведення (далі – індикаторний показник) – вимірюваний технічний, експлуатаційний, економічний, екологічний або інший показник, який

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

характеризує якість роботи систем централізованого водовідведення або її елемента і дозволяє порівнювати альтернативні сценарії та/або оцінювати досягнення поставлених цілей;

ключові проблеми систем централізованого водовідведення – основні проблеми, які виникають при експлуатації елементів систем централізованого водовідведення або перешкоджають їх розвитку;

оптимальний сценарій централізованого водовідведення – сценарій, обраний серед інших альтернативних сценаріїв розвитку систем централізованого водовідведення або її елементів на основі порівняння індикаторних показників;

оптимістичний сценарій централізованого водовідведення – сценарій, при якому найнижча імовірність настання події або сукупності подій, що могли б призвести до негативного для централізованого водовідведення наслідку або сукупності наслідків, що відображається у відповідних значеннях індикаторних показників;

оцінка ризиків у централізованому водовідведенні – єдиний процес ідентифікації, аналізу та оцінювання ризику у сфері водовідведення;

песимістичний сценарій централізованого водовідведення – сценарій, при якому найвища імовірність настання події або сукупності подій, що призводять до негативного для централізованого водовідведення наслідку або сукупності наслідків, а також такий наслідок або сукупність наслідків може загостритися за допомогою каскадних і кумулятивних ефектів, що відображається у відповідних значеннях індикаторних показників;

план реалізації заходів схем оптимізації – упорядкований в часі перелік заходів схем оптимізації з визначенням часу початку, тривалості та завершення їх реалізації;

прогнозування ризиків у централізованому водовідведенні – опис послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану систем централізованого водовідведення, що ґрунтується на припущеннях, які стосуються формування комбінацій щодо рівнів загроз, вразливості і впливу в сфері водовідведення;

ризик у централізованому водовідведенні – вплив невизначеності на цілі у сфері централізованого водовідведення;

середня доба року – умовна доба, протягом якої витрати питної води є тотожними середньодобовому значенню витрат за рік;

схема оптимізації систем централізованого водовідведення (далі – схема оптимізації) – документ довгострокового перспективного планування заходів з розвитку та стійкості систем централізованого водовідведення, який

сформовано за результатами комплексного аналізу існуючих і передбачуваних об'єктів централізованого водовідведення;

сценарій оптимізації систем централізованого водовідведення – сукупність узгоджених між собою заходів з розвитку систем централізованого водовідведення, спрямованих на удосконалення технології, підвищення енергоефективності, ресурсозбереження, надійності, екологічності та якості централізованого водовідведення на кінець розрахункового періоду;

уразливість централізованого водовідведення – наявність ключових проблем в системі централізованого водовідведення, які можуть впливати на інші елементи систем, що призводить до виникнення ризику у централізованому водовідведенні.

фінансова модель схем оптимізації (далі – фінансова модель) – заповнена база даних спеціального формату, яка містить ієрархічний перелік заходів схем оптимізації, вартість їх реалізації в розрізі часу, пріоритетність, джерела фінансування та іншу необхідну інформацію;

фінансові можливості реалізації заходів схеми оптимізації – наявність документально підтверджених, розрахованих, або запланованих коштів з різних джерел фінансування для реалізації заходів схем оптимізації систем централізованого водовідведення в грошовому еквіваленті.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про водовідведення та очищення стічних вод», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про енергетичну ефективність», «Про критичну інфраструктуру», «Про житлово-комунальні послуги», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про відходи».

II. Вимоги до розроблення схем оптимізації

1. Розроблення схем оптимізації проводиться з урахуванням:

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

Річної національної програми під егідою Комісії Україна - НАТО на 2020 рік, затвердженої Указом Президента України від 26 травня 2020 року № 203;

Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392;

Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;

Водної стратегії України на період до 2050 року та Операційного плану реалізації у 2022-2024 роках Водної стратегії України на період до 2050 року, схваленої та відповідно затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 року № 1134;

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2017 року № 1009;

Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 758;

Концепції Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2023 року №1082;

програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, планів, програм і стратегій з інших питань місцевого самоврядування, місцевих містобудівних програм, генеральних планів забудови відповідних населених пунктів, іншої містобудівної документації, а також місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, схем теплопостачання населених пунктів, схем санітарного очищення населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів, державних санітарних і будівельних норм і правил.

2. Розроблення схем оптимізації ґрунтується на всебічному аналізі вихідних параметрів функціонування систем централізованого водовідведення з урахуванням особливостей конкретного населеного пункту (об'єкти централізованого водовідведення, рельєф місцевості, кліматичні і погодні умови).

3. Напрямки розроблення схем оптимізації з метою формування комплексу будівельних, інженерно-технічних, організаційних та інших заходів:

1) відновлення, забезпечення надійності й безвідмовності функціонування систем централізованого водовідведення, стійкості в надзвичайних ситуаціях;

2) надання споживачам безперебійних якісних послуг з централізованого водовідведення;

3) забезпечення сталої роботи й розвитку систем централізованого водовідведення;

4) забезпечення гарантованої якості послуг з централізованого водовідведення за доступною ціною. Під доступною ціною для цілей цього Порядку розуміється ціна, співвіднесена між орієнтовним необхідним розміром тарифу на послугу з централізованого водовідведення, що мав би бути встановлений для покриття всіх необхідних витрат для реалізації заходів

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

схеми оптимізації, в тому числі обслуговування залучених кредитних коштів тощо та середнім доходом на одне домогосподарство;

5) поліпшення фінансово-економічного стану підприємств централізованого водовідведення;

6) зменшення негативного впливу систем централізованого водовідведення на навколишнє природне середовище;

7) створення умов для стимулювання залучення інвестицій у розвиток сфери централізованого водовідведення;

8) забезпечення енергоефективності систем централізованого водовідведення.

4. Під час визначення оптимального сценарію централізованого водовідведення розглядаються альтернативи для кожного з елементів системи централізованого водовідведення (очисні споруди, каналізаційні насосні станції, розподільні мережі, система контролю, інші елементи).

5. Оптимальний сценарій централізованого водовідведення враховує доступні технології і ресурси, включаючи системи нецентралізованого водовідведення, з першочерговим впровадженням енергоефективного обладнання.

6. Ефективність досягнення поставлених цілей схем оптимізації за кожним із напрямків, вказаних у пункті 3 розділу II цього Порядку оцінюється за індикаторними показниками, які визначаються виходячи з узагальнення наявного досвіду, умов технічної експлуатації.

7. Для розрахунку індикаторних показників використовуються дані статистичної та іншої звітності підприємств централізованого водовідведення, результати опитування обслуговуючого персоналу, дані безпосереднього обстеження систем централізованого водовідведення.

8. Порівняння альтернативних сценаріїв централізованого водовідведення та вибір оптимального сценарію централізованого водовідведення базується на значеннях індикаторних показників розвитку систем централізованого водовідведення, які розраховуються відповідно до пункту 5 розділу V цього Порядку.

9. Під час розроблення схем оптимізації використовуються:

1) відомості щодо територіального планування та планованого розміщення об'єктів капітального будівництва на території населеного пункту. Якщо на момент початку розроблення схеми оптимізації документи територіального планування, затверджені згідно чинного законодавства, відсутні, використовується містобудівна документація;

2) додаткові матеріали інженерно-геологічних та інженерно-геодезичних вишукувань, плани зонування територій, історико-архітектурні опорні плани,

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

плани підземних комунікацій та геологічних виробок, картографо-геодезичні та топографо-геодезичні основи, публічні кадастрові карти, схеми, креслення, матеріали космо- і аерофотозйомки;

3) інформація щодо технічного стану об'єктів систем централізованого водовідведення, зокрема результати обстежень очисних споруд, каналізаційних насосних станцій, головних колекторів, розподільних мереж, технологічного та електротехнічного обладнання, системи контролю, інших елементів;

4) результати аналізів якості стічних вод на всіх етапах очищення;

5) відомості про обсяги та режими скиду стічних вод, рівень втрат при транспортуванні стоків;

6) відомості щодо витрат електроенергії та рівня енергоефективності окремих елементів системи централізованого водовідведення;

7) інформація щодо наявних у підприємств централізованого водовідведення інвестиційних або інших програм і планів розвитку систем централізованого водовідведення, екологічних програм або планів заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, затверджених у встановленому порядку на час розроблення схем оптимізації;

8) технологічні параметри експлуатації систем централізованого водовідведення.

10. Виправлення, доповнення або коригування до схем оптимізації систем централізованого водовідведення вносяться у разі суттєвої зміни режимів їх функціонування (обсягів, параметрів, показників), що може відбуватися внаслідок:

1) введення в експлуатацію новозбудованих, реконструйованих або модернізованих об'єктів систем централізованого водовідведення;

2) відхилення від встановлених регламентом технологічних режимів експлуатації систем централізованого водовідведення;

3) реалізації інвестиційних проектів, програм розвитку, екологічних програм та інших заходів.

11. Виправлення, доповнення або коригування до схем оптимізації вносяться також у разі зміни власника системи централізованого водовідведення або реорганізації (злиття, приєднання, поділ, відділення, перетворення).

III. Порядок розроблення схем оптимізації

1. Орган місцевого самоврядування, його структурний підрозділ чи підприємство централізованого водовідведення, яке є розпорядником чи

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

підприємство розвитку громад та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

одержувачем грошових коштів, який замовляє розроблення схем оптимізації, або подає заявку на їх розроблення у майбутньому (далі – Замовник), забезпечує розроблення та реалізацію схем оптимізації.

2. Розроблення схем оптимізації може здійснюватися Замовником самостійно або із залученням юридичної особи, яка є науковою, науково-дослідною або проектною організацією, здійснює діяльність у сфері водовідведення і має у своєму складі фахівців з відповідним досвідом роботи (далі – Розробник).

3. Схеми оптимізації розробляються на розрахунковий період 10 років. Виправлення, доповнення або коригування до схем оптимізації вносяться та повторно затверджуються не рідше одного разу на п'ять років із продовженням дії схем оптимізації на наступні п'ять років з дати її повторного затвердження.

4. Обсяг та перелік робіт схем оптимізації Розробника визначається Замовником у технічному завданні, що розробляється та затверджується Замовником, та є додатком до договору на її розроблення.

5. У технічному завданні містяться значення індикаторних показників схем оптимізації, розробка яких може бути замовлена Замовником окремо.

6. Розроблення схем оптимізації передбачає наступні етапи:

1) аналіз поточного стану систем централізованого водовідведення, виявлення їх ключових проблем;

2) визначення стратегічних цілей розвитку систем централізованого водовідведення;

3) визначення шляхів забезпечення стійкості систем централізованого водовідведення під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час;

4) здійснення розрахунків для визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого водовідведення;

5) розроблення та порівняння альтернативних сценаріїв розвитку систем централізованого та нецентралізованого водовідведення або їх елементів на основі значень індикаторних показників, гідравлічного і просторового аналізу та мінімізації ризиків у централізованому водовідведенні;

6) розроблення та формування переліку заходів з розвитку систем централізованого водовідведення з їх наступною пріоритизацією;

7) проведення оцінки вартості заходів та формування порядку їх реалізації;

8) визначення джерел фінансування заходів та розробка фінансової моделі схем оптимізації;

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

9) аналіз, оцінка та управління ризиками в централізованому водовідведенні згідно вимог, передбачених у додатку 1 до цього Порядку;

10) розроблення додаткових частин розділів та документів для отримання фінансування міжнародних партнерів згідно вимог, визначених у додатку 2 до цього Порядку.

7. Вихідні дані для розроблення схеми оптимізації надаються Замовником. Допускається збір окремих даних безпосередньо Розробником, що відображується у технічному завданні.

8. Схеми оптимізації затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства з наступним затвердженням рішення органу місцевого самоврядування або об'єднаної територіальної громади.

9. Під час передачі підприємства централізованого водовідведення в оренду схема оптимізації є обов'язковим невід'ємним додатком до договору оренди. Особливості управління системою централізованого водовідведення (оренда тощо) враховуються при розробленні схем оптимізації.

IV. Склад схем оптимізації

1. Схема оптимізації складається з таких частин:

- 1) загальна інформація про схему оптимізації;
- 2) аналіз поточного стану систем централізованого водовідведення, виявлення ключових проблем;
- 3) визначення стратегічних цілей розвитку схем оптимізації;
- 4) забезпечення стійкості систем централізованого водовідведення під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час;
- 5) визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого і нецентралізованого водовідведення;
- 6) порівняння альтернативних сценаріїв розвитку систем централізованого і нецентралізованого водовідведення або їх елементів на основі значень індикаторних показників;
- 7) формування переліку і пріоритизація заходів схем оптимізації;
- 8) оцінка вартості заходів та формування порядку їх реалізації;
- 9) розробка фінансової моделі схем оптимізації;
- 10) графічна частина;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

11) вимоги до здійснення аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водовідведенні, які наведені в додатку 1 до цього Порядку;

12) вимоги до гідравлічних розрахунків на основі гідравлічного моделювання та просторового аналізу, які наведені в додатку 3 до цього Порядку.

2. Схеми оптимізації та додатки до них (крім техніко-економічних розрахунків) оформлюються в паперовому та/або електронному вигляді.

3. Вихідні дані, техніко-економічні розрахунки надаються в електронному форматі.

4. Схеми оптимізації оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки».

V. Зміст розділів схем оптимізації

1. Загальна інформація про схему оптимізації включає:

1) місце розташування населеного пункту, рельєф місцевості, гідрогеологічні та погодно-кліматичні умови;

2) основні інфраструктурні об'єкти (газопостачання, електропостачання, теплопостачання, управління відходами, благоустрій);

3) стислі відомості щодо промислового комплексу;

4) опис підприємства централізованого водовідведення;

5) поточний стан та існуючі плани розвитку населеного пункту.

2. Аналіз поточного стану систем централізованого водовідведення, технічних особливостей систем централізованого водовідведення, їх окремих елементів, а також економічних аспектів діяльності підприємств централізованого водовідведення.

Результати аналізу поточного стану систем централізованого водовідведення застосовуються для визначення ключових проблем систем централізованого водовідведення, а також для формування переліку заходів щодо їх усунення.

Аналіз поточного стану систем централізованого водовідведення включає:

інформацію про рівень охоплення споживачів послугами з централізованого водовідведення із зазначенням районів, де вони відсутні;

опис систем та схем централізованого водовідведення, структури системи збору, очищення та відведення стічних вод на території населеного пункту та поділ території населеного пункту на експлуатаційні зони;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

опис території населеного пункту, на якій відсутні системи централізованого водовідведення;

опис стану існуючих каналізаційних колекторів та мереж водовідведення, споруд на них, включаючи оцінку їхнього зносу та визначення можливості забезпечення відведення та очищення стічних вод на існуючих об'єктах систем централізованого водовідведення;

оцінку відповідності технологічної схеми очищення стічних вод, що застосовується, вимогам забезпечення нормативів якості очищення стічних вод, визначення існуючого дефіциту (резерву) потужностей споруд та опис локальних очисних споруд абонентів;

баланс надходження стічних вод до систем централізованого водовідведення та відведення стоків за експлуатаційними зонами централізованого водовідведення;

відомості про фактичне та очікуване надходження стічних вод до систем централізованого водовідведення;

опис структури надходження стічних вод за такими групами споживачів: населення, юридичні особи та інші споживачі;

опис існуючої системи комерційного обліку централізованого водовідведення та планів щодо встановлення приладів обліку;

аналіз стану та функціонування існуючих каналізаційних насосних станцій, у тому числі оцінка енергоефективності збору, транспортування та очищення стічних вод;

опис стану та функціонування мереж централізованого водовідведення, включаючи оцінку величини зносу мереж;

опис існуючих технічних і технологічних проблем, що виникають під час централізованого водовідведення у населеному пункті, аналіз виконання розпоряджень органів, які здійснюють державний нагляд (контроль) за дотриманням санітарного законодавства, відомості про усунення порушень, що впливають на якість та безпеку стічних вод;

інформацію щодо виявлених ключових проблем у системі централізованого водовідведення населеного пункту.

До схем оптимізації включаються стратегічні заходи або їх окремі етапи, підготовчі та інші роботи, визначення яких базується на всебічному вивченні перспектив розвитку населеного пункту і розробленні заходів щодо забезпечення продуктивності систем централізованого водовідведення, досягнення вимог до якості стічних вод, енергоефективності, надійності.

Основою визначення перспективної продуктивності систем централізованого водовідведення є прогностичний баланс обсягу стічних вод, який включає:

аналіз поточних резервів та дефіцитів виробничих потужностей систем централізованого водовідведення;

прогнозні баланси надходження стічних вод строком на 10 років з урахуванням різних сценаріїв розвитку населеного пункту;

інформацію про фактичне та очікуване надходження стічних вод (річне, середньодобове, максимальне добове);

прогноз розподілу фактичних обсягів стічних вод за різними групами споживачів (зокрема на централізоване водовідведення житлових будівель, об'єктів соціального призначення, промислових об'єктів) з урахуванням перспективних показників обсягів стічних вод;

перспективні баланси надходження стічних вод (баланс збору, транспортування, очищення стічних вод, баланс обсягів стічних вод за експлуатаційними зонами централізованого водовідведення, баланс надходжень стічних вод за групами споживачів);

розрахунок необхідної потужності очисних споруд з урахуванням перспективного обсягу стічних вод та втрат при їх транспортуванні.

Під час розрахунку прогнозних балансів враховується скорочення витрат і втрат стічних вод, яке передбачається досягти при реалізації заходів схем оптимізації.

Результати розрахунків прогнозних балансів можуть оформлюватися у вигляді таблиці з показниками його складових, розгорнутих за часом реалізації заходів схем оптимізації.

3. Визначення стратегічних цілей розвитку систем централізованого водовідведення здійснюється на підставі аналізу технологічної і економічної доцільності їх досягнення у період дії схем оптимізації.

До стратегічних цілей розвитку систем централізованого водовідведення відносяться:

підвищення якості надання послуг з централізованого водовідведення;

збільшення надійності і стійкості систем централізованого водовідведення;

підвищення енерго- та ресурсоефективності систем централізованого водовідведення та їх окремих елементів;

зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище;

забезпечення ефективного управління системами централізованого водовідведення.

Підвищення якості надання послуг з централізованого водовідведення передбачає збільшення рівня охоплення населення послугами з централізованого водовідведення, а також зменшення часу ліквідації аварій.

Збільшення надійності систем централізованого водовідведення забезпечується дублюванням окремих елементів системи, поступовим оновленням основних фондів підприємств, впровадженням сучасних технологічних рішень з управління і обслуговування систем. Стійкість систем централізованого водовідведення досягається зменшенням аварійності на мережах та інших об'єктах централізованого водовідведення.

Заходи з підвищення енерго- та ресурсозбереження систем централізованого водовідведення розробляються у відповідності до цілей Концепції Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водовідведення та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2023 р. № 1082.

Зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище передбачає скорочення виробничих відходів підприємств централізованого водовідведення.

Ефективне управління системами централізованого водовідведення досягається шляхом автоматизації бізнес-процесів на підприємствах централізованого водовідведення, встановленням КРІ-показників для ключових працівників, впровадженням сучасних організаційних заходів.

4. Забезпечення стійкості систем централізованого водовідведення під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час здійснюється на основі аналізу ймовірних потенційних подій або ситуацій, що можуть призводити до повного чи часткового припинення надання послуг з централізованого водовідведення або неможливості забезпечити очищення стічних вод до гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин перед скиданням їх у водойми.

Аналіз альтернативних сценаріїв здійснюється в рамках основних факторів, що можуть призводити до зупинки централізованого водовідведення, зокрема:

часткове або повне руйнування об'єктів централізованого водовідведення;

часткове або повне знеструмлення об'єктів централізованого водовідведення;

блокування доступу до окремих об'єктів централізованого водовідведення для здійснення робіт з планового ремонту та обслуговування.

погіршення якості стічних вод, що потрапляють до систем централізованого водовідведення внаслідок антропогенних, техногенних, кліматичних та інших причин;

хімічне, біологічне, радіаційне, ядерне забруднення стічних вод, що потрапляють до систем централізованого водовідведення;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

умисне хімічне, біологічне, радіаційне, ядерне забруднення безпосередньо в системах централізованого водовідведення.

Для кожного з основних факторів складається перелік ймовірних альтернативних (негативних) сценаріїв та оцінюється вірогідність їх настання.

Перелік ймовірних негативних сценаріїв погоджується Замовником.

Для обраного сценарію розробляються заходи та проводиться аналіз гідравлічного моделювання, який моделює ситуацію після настання сценарію, а також після реалізації передбачених заходів.

Для оцінки хімічного, біологічного, радіаційного, ядерного забруднень стічних вод при гідравлічному моделюванні аналізується процес розповсюдження цих речовин в розподільній мережі при потраплянні через елементи системи централізованого водовідведення.

Розробляються сценарії дублювання елементів системи централізованого водовідведення, створення альтернативних елементів систем централізованого водовідведення.

Якщо альтернативний сценарій призводить до технічної неможливості забезпечення населення послугами з централізованого водовідведення, створюється система нецентралізованого водовідведення.

Для нецентралізованих систем водовідведення визначаються необхідні обсяги надходжень стічних вод, об'єкти нецентралізованого водовідведення, кількість систем для очищення стоків.

Остаточний перелік заходів для забезпечення стійкості систем централізованого водовідведення формується шляхом техніко-економічного порівняння альтернативних сценаріїв централізованого водовідведення.

5. Визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого водовідведення здійснюється для оцінки результатів реалізації заходів схем оптимізації.

При розробленні та реалізації схем оптимізації використовуються індикаторні показники, які наступним чином розраховуються:

питоме централізоване водовідведення (q) визначається за формулою:

$$q = \frac{Q_{\text{р спож}}}{365 N_{\text{посл}}};$$

де: $Q_{\text{р спож}}$ – об'єм зібраних стічних вод від споживачів, тис. м³/рік;

365 – кількість днів у році;

$N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водовідведення, тис. спож;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

рівень охоплення послугами з централізованого водовідведення ($\delta_{\text{охопл}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{охопл}} = \frac{N_{\text{посл}}}{N} \cdot 100\%;$$

де: $N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водовідведення, тис. спож.;

N – загальна кількість споживачів у населеному пункті (об'єднаній територіальній громаді), тис. спож.;

кількість перевищень допустимих концентрацій забруднюючих речовин за мікробіологічними показниками у стічних водах споживачів ($\delta_{\text{відх м/б}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{відх м/б}} = \frac{P_{\text{відх}}}{P_{\text{заг}}};$$

де: $P_{\text{відх}}$ – кількість проб з перевищенням допустимих концентрацій забруднюючих речовин за мікробіологічними показниками у стічних водах споживачів;

$P_{\text{заг}}$ – загальна кількість проб за рік;

питомий час перебоїв надання послуг з централізованого водовідведення (A_B) визначається за формулою:

$$A_B = \frac{\sum(N_{\text{відкл } i} \cdot t_{\text{відкл } i})}{N_{\text{посл}}};$$

де: $N_{\text{відкл } i}$ – кількість споживачів, яким було припинено надання послуг з централізованого водовідведення внаслідок i -тої аварії, тис. спож.;

$t_{\text{відкл } i}$ – час, протягом якого послуги з централізованого водовідведення не надавалися, при аварійній ситуації, год;

$N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водовідведення, тис. спож.;

середній строк експлуатації систем централізованого водовідведення ($t_{\text{експл}}$) визначається за формулою:

$$t_{\text{експл}} = \frac{\sum T_i \cdot ПВ_i}{\sum ПВ_i};$$

де: T_i – строк експлуатації, різниця між звітним роком та роком введення в експлуатацію i -го елемента системи централізованого водовідведення, рік;

$ПВ_i$ – початкова вартість i -го елемента, тис. грн;

відсоток зносу системи централізованого водовідведення ($t_{\text{зн}}$) визначається за формулою:

$$t_{\text{зн}} = \frac{\sum ЗН_i}{\sum ПВ_i} \cdot 100\%$$

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

де: $Z_{\text{нi}}$ – сума зносу, нарахована на і-тий елемент за весь період експлуатації, тис. грн;

$PВ_{\text{i}}$ – початкова вартість і-го елемента, тис. грн;

питома залишкова вартість системи централізованого водовідведення ($Z_{\text{в}}$) визначається за формулою:

$$Z_{\text{в}} = \frac{Z_{\text{взаг}}}{N_{\text{посл}}};$$

де: $Z_{\text{взаг}}$ – загальна залишкова вартість системи централізованого водовідведення на початок звітного року, тис. грн;

$N_{\text{посл}}$ - кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водовідведення, тис. спож.;

лінійний показник аварійності централізованого водовідведення ($A_{\text{л}}$) визначається за формулою:

$$A_{\text{л}} = \frac{A_{\text{мер}}}{L};$$

де: $A_{\text{мер}}$ – кількість аварій на розподільчих мережах централізованого водовідведення за рік;

L – загальна протяжність розподільчих мереж централізованого водовідведення, км;

лінійний показник втрат стоків ($В_{\text{т}}$) визначається за формулою:

$$В_{\text{т}} = \frac{(Q_{\text{под}} - Q_{\text{р}})}{L};$$

де: $Q_{\text{р}}$ – загальний об'єм стоків розподільчої системи централізованого водовідведення, тис. м³/рік;

L – загальна протяжність розподільчих систем централізованого водовідведення, км;

рівень обліку стоків ($\delta_{\text{под}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{под}} = \frac{Q_{\text{ліч}}}{Q_{\text{р}}} \cdot 100\%;$$

де: $Q_{\text{ліч}}$ – об'єм стоків за лічильниками, тис. м³/рік;

$Q_{\text{р}}$ – загальний об'єм стоків, тис. м³/рік;

рівень оплати послуг з централізованого водовідведення ($\delta_{\text{спл}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{спл}} = \frac{P_{\text{спл спож}}}{P_{\text{спож}}} \cdot 100\%;$$

де: $P_{\text{спл спож}}$ – загальна оплата послуг споживачами, тис. грн/рік;

$R_{\text{спож}}$ – загальна вартість виставлених споживачам рахунків, тис. грн/рік.

Початкові значення індикаторних показників встановлюються:

за даними, розміщеними на інформаційно-аналітичній платформі в рамках державного моніторингу довкілля;

шляхом проведення оцінки технічного стану об'єктів централізованого водовідведення.

Для кожного індикаторного показника визначаються цільові значення в кінці строку дії схем оптимізації та їх зміна у часі при різних сценаріях оптимізації систем централізованого водовідведення.

Перелік індикаторних показників, а також їх цільові значення погоджуються Замовником.

6. Порівняння сценаріїв розвитку систем централізованого водовідведення або їх елементів здійснюється на основі значень індикаторних показників.

Для кожного із завдань формується перелік сценаріїв його досягнення, в яких передбачені заходи, необхідні для їх реалізації.

За наявності лише одного сценарію, його заходи включаються до переліку заходів схем оптимізації.

Сукупність завдань, які потребують виконання низки заходів, розглядається окремим сценарієм оптимізації систем централізованого водовідведення.

Якщо завдання реалізуються різними заходами або групами заходів, кожен з них розглядається як окремий сценарій оптимізації систем централізованого водовідведення.

Після узагальнення результатів порівняння сценаріїв формується таблиця сценаріїв оптимізації систем централізованого водовідведення у довільній формі.

Для кожного завдання проводиться порівняння сценаріїв оптимізації систем централізованого водовідведення і обирається оптимальний сценарій централізованого водовідведення. Заходи з цього сценарію включаються до переліку заходів оптимізації систем централізованого водовідведення.

При порівнянні сценаріїв оптимізації систем централізованого водовідведення використовуються вартісні та індикаторні показники їх розвитку.

7. Пріоритизація заходів та формування їх переліку здійснюються із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення для управління проєктами. Результати роботи передаються Замовнику в електронному вигляді.

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

та території у країни

410/25/14-25 від 11.01.2025

Розробник не передає Замовнику програмне забезпечення, якщо це не передбачено технічним завданням. Розробник може надавати Замовнику матеріали у вигляді електронних таблиць.

Після формування переліку заходів схем оптимізації розробляється ієрархічна структура робіт (далі – ІСР). Заходи об'єднуються за напрямками, за необхідності деталізуються на підзаходи.

Формування заходів та підзаходів схем оптимізації здійснюється за 3 рівнями групування, для великих систем централізованого водовідведення – за 4 рівнями групування. Оптимальна структура робіт забезпечує орієнтовну вартість реалізації заходу нижчого рівня в діапазоні від 1 до 3 відсотків, для великих систем централізованого водовідведення - від 0,5 до 1,5 відсотків загальної вартості реалізації заходів схем оптимізації.

Розробка проектно-кошторисної документації, наукова підготовка проєктів, закупівля або будівництво об'єктів обов'язково включаються до переліку заходів схем оптимізації. Для невеликих за вартістю заходів допускається об'єднання заходу з виконанням проєктних робіт.

Організаційні заходи схем оптимізації, які не потребують фінансування, за рішенням Замовника включаються до ІСР або їх опис надається в схемі оптимізації.

Між заходами ІСР визначаються логічні зв'язки послідовності, які вказують на обмеження порядку реалізації заходів.

До ІСР обов'язково включаються заходи, передбачені в підписаних меморандумах, договорах про наміри, профінансовані заходи, вірогідність реалізації яких у визначені терміни є високою.

Рівень пріоритетності заходів визначається числовим значенням від 0 до 1000 в напрямку збільшення пріоритету. Значення від 0 до 300 відповідають низько пріоритетним заходам, від 400 до 600 - середньо пріоритетним заходам, від 700 до 900 - високо пріоритетним заходам, від 900 до 1000 - надзвичайно важливим заходам. Достатня точність встановлення пріоритетів - від 100 до 50 одиниць.

Визначення пріоритетності заходів базується на важливості реалізації заходу схем оптимізації. Використовується метод «або/або», де аналізується ситуація в порівнянні: один захід виконаний, інший – ні. Захід, для якого виконання є більш важливим отримує вищий рівень пріоритету.

Пріоритетність заходів схем оптимізації погоджується Замовником.

8. Оцінка вартості заходів та формування порядку їх реалізації здійснюється для визначення фінансової спроможності Замовника щодо реалізації заходів схем оптимізації.

Вартість заходів схем оптимізації визначається в національній валюті у цінах поточного року.

Вартість заходів, що реалізуються за рахунок міжнародних фінансових організацій, визначається у валюті фінансового донора.

Оцінка вартості заходів здійснюється на підставі:

кошторисних норм, а саме: Настанови з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво та Настанови з визначення вартості будівництва, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій від 01 листопада 2021 р. № 281;

цін на розроблення проектно-кошторисної документації та її експертизи (актуальних на поточний рік);

комерційних пропозицій постачальників обладнання, необхідного для реалізації заходів;

кошторисної частини існуючих у Замовника (або аналогічних) проектів на об'єкти (елементи) системи централізованого водовідведення (у цінах, актуальних на поточний рік);

спеціально складених кошторисів на виконання робіт.

При визначенні вартості заходів враховується зміна рівня цін на будівельні роботи у часі, прогнозовані і фактичні показники інфляції.

Похибка при визначенні вартості заходів допускається у межах від 10 до 20 відсотків.

У схемі оптимізації обов'язково зазначається, в цінах якого року вказана вартість заходів.

Для кожного із заходів визначається його вартість і рівень пріоритетності, формується загальний перелік реалізації заходів.

За сформованим переліком заходів визначається сумарна вартість їх реалізації, яка погоджується Замовником.

За відсутності у Замовника фінансових можливостей для повної реалізації всього переліку необхідних заходів:

високовартісні заходи розділяються на підзаходи (черги, окремі пускові комплекси або етапи реалізації). До основного переліку заходів включаються лише ті підзаходи, щодо яких можливе фінансування;

частина заходів може бути позначена як додаткова, а реалізація заходів передбачається лише за умови отримання додаткових джерел фінансування.

При визначенні реального строку реалізації заходів використовуються:

ДСТУ Б А.3.1-22:2013 «Визначення тривалості будівництва об'єктів»;

інформація постачальників щодо строків постачання обладнання;

відомості щодо реальних строків реалізації аналогічних об'єктів.

Часовий інтервал планування реалізації заходів схем оптимізації складає 3 місяці. За необхідності може використовуватись більш точна деталізація планування реалізації заходів – до 1 місяця.

План реалізації заходів схем оптимізації розробляється на строк до 10 років. Якщо тривалість реалізації заходів знаходиться поза цим часом, вони вводяться в схему оптимізації частково.

При розробленні плану реалізації заходів схем оптимізації можуть вноситися додаткові обмеження часу, об'єктивного (послідовність) чи суб'єктивного (відсутність достатнього фінансування у певний період) характеру.

Для визначення послідовності реалізації схем оптимізації за роками проводиться аналіз відповідного фінансового навантаження. Послідовність корегується до досягнення доступного рівня фінансування заходів. Процес повторюється ітераційно.

За результатами виконання підпункту 8 пункту 6 розділу III цього Порядку створюється фінансова модель в цінах на поточний рік. Для проведення подальшого аналізу проводиться коригування річних цін на основі прогнозного коефіцієнту інфляції або за погодженням з Замовником іншим обґрунтованим способом. Для реалізації окремих заходів схем оптимізації, що фінансуються в іноземній валюті, використовуються тренди інфляції валюти та зміни її курсу відносно гривні.

9. Формування фінансової моделі схем оптимізації передбачає формування переліку заходів з визначенням джерел та рівня фінансування кожного з них за роками.

Джерелами фінансування заходів схем оптимізації є:

державний бюджет;

місцевий бюджет;

власні кошти підприємства централізованого водовідведення;

безповоротна фінансова допомога міжнародних організацій;

кошти міжнародних партнерів;

кредити та гранти;

інші джерела, не заборонені законодавством.

Фінансування реалізації заходів з декількох джерел відображається у відповідному розділі схеми оптимізації.

Фінансування з державного бюджету передбачається виключно в рамках відповідних державних програм.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Фінансування з державного бюджету на часткове покриття відсотків за кредитами, надання безоплатних державних гарантій відображаються у схемі оптимізації як кредити.

Перелік заходів, які фінансуються з місцевих бюджетів, визначається за погодженням з відповідними органами місцевого самоврядування за загальною і щорічною вартістю.

Більш пріоритетні заходи фінансуються виключно за рахунок власника систем централізованого водовідведення або передбачені в державних та міжнародних програмах і співфінансуються місцевими бюджетами.

Заходи, які передбачається фінансувати за рахунок тарифу на послуги з централізованого водовідведення, відображаються в інвестиційних програмах підприємства централізованого водовідведення. Їх вартість повинна бути узгоджена з вимогами чинних нормативів з тарифоутворення. Сумарна щорічна вартість таких заходів зазвичай не повинна перевищувати 75% норми амортизації систем централізованого водовідведення (решта буде використовуватись на виконання термінових заходів, не передбачених у схемі оптимізації).

Фінансування заходів за рахунок безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій передбачається для систем централізованого водовідведення, що постраждали від російської агресії, або підпадають під програми відновлення на умовах безповоротної допомоги (у схемі оптимізації вказуються назви програм і міжнародних партнерів).

При фінансуванні заходів за рахунок зворотної фінансової допомоги в схемі оптимізації вказуються донори та програми фінансування, за їх відсутності – узагальнене джерело фінансування – кредити міжнародних фінансових організацій.

Для заходів, що фінансуються за рахунок кредитів, у схемі оптимізації має бути передбачена оплата за обслуговування кредиту та погашення відсотків по ньому.

Фінансування частини заходів за рахунок грантової допомоги відображується у схемі оптимізації як співфінансування.

За відсутності міжнародних партнерів і невизначеності умов кредитування, Розробник проводить розрахунок додаткових фінансових витрат на підставі типових умов застосування подібних кредитів в Україні на час розробки схем оптимізації.

До 30 відсотків заходів можуть залишатися без вказаних джерел фінансування і визначатися пізніше при реалізації схем оптимізації.

Остаточна фінансова модель погоджується з Замовником.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

На основі погодженої фінансової моделі формується остаточний перелік індикаторних показників розвитку систем водовідведення та їх значень за роками реалізації схем оптимізації.

10. Графічна частина схем оптимізації централізованого водовідведення використовується для наочного відображення результатів реалізації оптимального сценарію централізованого водовідведення.

Графічна частина схем оптимізації включає план населеного пункту з нанесенням на ситуаційній схемі:

існуючої та перспективної забудови населеного пункту (за наявності);

експлуатаційної зони централізованого водовідведення;

місць розташування та основних характеристик існуючих та перспективних об'єктів водовідведення із зазначенням інформації про встановлену (номінальну) потужність;

існуючих мереж централізованого водовідведення;

нових та реконструйованих мереж централізованого водовідведення.

Графічна частина схем оптимізації може створюватися у вигляді геопросторової бази даних. В такому випадку кількість і набір карт для друку визначається Замовником у технічному завданні.

Графічна частина схем оптимізації відноситься до критичної технологічної інформації за режимом доступу належить до інформації з обмеженим доступом та підлягає захисту згідно із законом.

Директор Департаменту
комунальних послуг

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Вимоги до здійснення аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водовідведенні

1. На початковому етапі аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водовідведенні визначаються наявні і потенційні ризики в системах централізованого водовідведення, здійснюється їх опис з урахуванням кількісних та якісних характеристик, визначених вимірюваних показників загроз, їх виду, рівня та ймовірності настання протягом певного проміжку часу.

2. Оцінка загроз централізованому водовідведенню здійснюється Розробником окремо для кожної загрози або групи ідентичних загроз за такими напрямками:

ризики для споживачів;

ризики для персоналу і залучених працівників підприємств централізованого водовідведення;

економічні ризики;

екологічні ризики.

3. Для кожного з ризиків оцінюються показники вірогідності та уразливості (наслідків). Вірогідність ризиків може оцінюватися безпосередніми показниками вірогідності настання, класифікуватися за бальною системою або систематизуватися за певним рівнем (незначний, помірний, високий).

4. При оцінюванні уразливості систем централізованого водовідведення визначаються існуючі проблеми, причини їх виникнення, а також спроможності підприємств централізованого водовідведення протидіяти наявним та потенційним загрозам.

5. Оцінка уразливості систем централізованого водовідведення здійснюється в вартісному еквіваленті, шляхом застосування цифрової шкали від 1 до 5 або визначення рівня наслідків (незначний, помірний, високий).

6. Загальний рівень ризиків є добутком вірогідності та уразливості.

7. За результатами аналізу ризики систематизуються:

низький: за незначних рівнях загрози, уразливості та впливу на централізоване водовідведення;

помірний: за незначного або помірного рівнях впливу, коли рівень загрози переважає рівень уразливості централізованого водовідведення;

допустимий: за низького або помірного рівнях впливу, коли рівень уразливості відповідає рівню загрози на централізоване водовідведення;

високий: за помірного або високого рівнях впливу, коли рівень уразливості переважає рівень загрози на централізоване водовідведення;

критичний: за високих рівнях загрози, уразливості та впливу на централізоване водовідведення.

8. Результати аналізу оформлюються у вигляді матриці визначених рівнів ризиків у централізованому водовідведенні, як наведено в таблиці цього додатка:

Таблиця

Матриця визначених рівнів ризиків у централізованому водовідведенні

(назва населеного пункту, регіону, ОТГ, підприємства питного або нецентралізованого водовідведення)

Дата проведення _____

Назва ризику у централізованому водовідведенні	Рівень загрози централізованому водовідведенню	Рівень уразливості централізованого водовідведення	Рівень впливу на централізоване водовідведення	Рівень ризику у централізованому водовідведенні

Керівник

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б)

9. За погодженням із Замовником ризику низького і помірного рівнів не розглядаються Розробником.

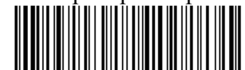
10. Прогнозування ризиків у централізованому водовідведенні здійснюється на строк реалізації схеми оптимізації.

11. За наявності достовірних відомостей для прогнозування ризиків у централізованому водовідведенні визначаються основний (річний), сценарій оптимістичний та песимістичний сценарії централізованого водовідведення.

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

та території України

410/25/14-25 від 11.01.2025

12. Джерелами інформації щодо проведення аналізу ризиків у централізованому водовідведенні є відомості, отримані Розробником від центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ та організацій, підприємств централізованого водовідведення, міжнародних організацій, інших уповноважених органів, медіа, зокрема мережі Інтернет, з інших джерел, а також результати стратегічного аналізу та власні аналітичні напрацювання.

13. За потреби використання під час проведення аналізу ризиків у централізованому водовідведенні інформації (даних), що відноситься до критичної технологічної інформації, аналіз ризиків у централізованому водовідведенні проводиться із залученням відповідних службових осіб структурного підрозділу органу місцевого самоврядування.

14. За відсутності або неотриманні інформації, потрібної для проведення аналізу ризиків у централізованому водовідведенні, або недостатності повноважень для цього Розробник повинен звернутися до посадової особи, що здійснює керівництво проведенням аналізу ризиків у централізованому водовідведенні, для прийняття відповідного рішення.

15. Оцінка ризиків у централізованому водовідведенні здійснюється за найбільш характерними випадками та характерними (типовими) ознаками можливих аварійних ситуацій в системах централізованого водовідведення із зазначенням індикаторних показників ризику, за якими виявлені аварійні ситуації.

16. Для оцінки ризиків у централізованому водовідведенні використовується спеціальне програмне забезпечення, за правильний вибір якого та достовірність отриманих даних відповідальність несе Розробник.

17. Результати оцінки ризиків у централізованому водовідведенні можуть надаватися в текстовому чи електронному вигляді.

18. Оцінка ризиків у централізованому водовідведенні включає:

сукупність інформації про загрозу в сфері питної води та питного водовідведення;

індикатори ризику у централізованому водовідведенні;

алгоритм дій (заходи та форми контролю в разі визначених індикаторів ризику централізованого водовідведення).

19. Профіль оцінки ризику у централізованому водовідведенні заповнюється за такою формою:

Форма

Профіль оцінки ризику у централізованому водовідведенні № _____

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

(назва ризику водовідведення)

Дата розроблення _____

Ініціатор розроблення форми ризику у централізованому водовідведенні

(найменування підприємства централізованого або нецентралізованого водовідведення, або

органу місцевого самоврядування або ОТГ)

Розробник оцінки ризику в централізованому водовідведенні

Територіальна

сфера

застосування

Діє з _____ до _____

СУКУПНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАГРОЗУ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОМУ ВОДОВІДВЕДЕННЮ (РЕЗЮМЕ РИЗИКУ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНОМУ ВОДОВІДВЕДЕННІ)	
ІНДИКАТОРИ РИЗИКУ В ЦЕНТРАЛІЗОВАНОМУ ВОДОВІДВЕДЕННІ (СЦЕНАРІЙ 1)	
Назва індикаторів	Значення індикаторів (за видами)
	безсумнівні (червоні)
	потенційні (сині)
	превентивні (сірі)
	безсумнівні (червоні)
	потенційні (сині)
	превентивні (сірі)

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
 Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
 Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

НАСЛІДКИ (СЦЕНАРІЙ 1)	
АЛГОРИТМ ДІЙ (заходи та форми контролю в разі встановлення визначених індикаторів ризику в централізованому водовідведенні) (СЦЕНАРІЙ 1)	
1.	
2.	
3.	
Контактна особа:	
Телефон:	
Електронна адреса:	

20. Для кожного з ризиків у централізованому водовідведенні визначаються заходи, спрямовані на зменшення вірогідності виникнення ризиків та його наслідків. У випадках оцінки ризиків в абсолютних величинах захід може вважатися обґрунтованим, якщо його вартість менша за добуток вірогідності ризику та вартості його наслідків. В інших випадках приводиться обґрунтування заходів у довільній формі.

21. План управління ризиками розробляється на основі оцінки ризиків у централізованому водовідведенні. План управління ризиками не передбачений схемою оптимізації, тому його розроблення може бути включене в технічне завдання як додатковий етап робіт.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Вимоги до розроблення додаткових частин, розділів та документів для отримання фінансування міжнародних партнерів

1. Схема оптимізації може включати додаткові частини або розділи.
2. Необхідність розроблення додаткових розділів визначається в технічному завданні.
3. Перелік додаткових частин або розділів, які можуть включатись до схем оптимізації:
  - розроблення повного переліку або основних заходів екологічних напрямків схем оптимізації;
  - розроблення детальних технічних рішень та обґрунтувань згідно вимог міжнародних фінансових організацій;
  - оцінка впливу зміни клімату на виконання заходів схем оптимізації;
  - створення плану безпечного централізованого водовідведення;
  - проведення паспортизації мереж централізованого водовідведення та створення ГІС;
  - проведення енергоаудиту об'єктів систем централізованого водовідведення;
  - розроблення та погодження стратегічної екологічної оцінки (CEO) схем оптимізації.
4. До екологічних аспектів заходів з будівництва, реконструкції та модернізації об'єктів систем централізованого водовідведення повинні включатися відомості про запобігання шкідливому впливу:
  - на водний басейн – пропонувані до будівництва та реконструкції об'єктів систем централізованого водовідведення при скиданні (утилізації) стічних вод;
  - на навколишнє природне середовище – під час реалізації заходів з постачання та зберігання хімічних реагентів, що використовуються в очищенні стічних вод.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Вимоги до гідравлічних розрахунків на основі гідравлічного моделювання та просторового аналізу

1. Під час розроблення схем оптимізації підприємства водовідведення можуть створювати геоінформаційні системи (далі – ГІС), гідравлічні моделі (далі – ГМ), реалізовувати диспетчерське управління, наглядний контроль і збір даних (далі – SCADA). У разі потреби створення ГІС або ГМ, вони можуть розроблятися одночасно зі схемою оптимізації, як окремі етапи робіт, що має бути передбачено Замовником у технічному завданні.

2. За наявності на підприємстві водовідведення ГІС, представлена в них інформація може використовуватися як вихідні дані для гідравлічного моделювання. Існуючі ГМ можуть використовуватися, якщо вимоги до їх точності та деталізації не нижчі за встановлені в цьому додатку.

3. Розробник схем оптимізації, якщо інше не передбачено умовами технічного завдання, повинен надати Замовнику результати проведених гідравлічних розрахунків, оформлених у вигляді:

відповідного розділу/підрозділу звіту з результатами гідравлічного розрахунку та висновками;

графічних матеріалів (карт);

геопросторової інформації з результатами розрахунку.

4. Розробник не зобов'язаний передавати Замовнику:

програмне забезпечення для ГІС або ГМ;

ГМ у форматах, придатних для редагування.

5. У разі необхідності передачі ГМ у форматах, придатних для редагування або у вигляді програмних компонентів, це розглядається як додатковий етап до розроблення схем оптимізації, що має бути передбачений в технічному завданні.

6. Розроблення схем оптимізації не включає паспортизацію мереж і об'єктів централізованого водовідведення. Наявні результати паспортизації можуть бути використані для розроблення ГІС та ГМ.

7. Розробник самостійно обирає програмне забезпечення для проведення ГІС та ГМ, виходячи з умов якості отриманих результатів.

8. Розроблення ГМ включає такі етапи:

збір вихідних даних для ГМ, валідація якості даних, погодження їх із Замовником;

розроблення базової моделі або поточного стану систем централізованого водовідведення, її калібрування та оцінка;

аналіз ГМ для різних сценаріїв оптимізації систем централізованого водовідведення.

9. За наявності можуть застосовуватись вихідні дані: ГІС, ГМ, результати паспортизації мереж, планшети та креслення, дані абонентського відділу, показники технологічних та інших лічильників, режими роботи та паспорти насосів, інша технічна документація та наявні джерела інформації. У разі неточності вихідних даних Розробник повинен визначити рівні похибок моделі та повідомити про це Замовника.

10. Розроблення ГМ поточного стану систем централізованого водовідведення проводиться на основі даних абонентського відділу щодо обсягів питної води, безпосередньо з системи SCADA, інших джерел інформації.

11. Калібрування моделі здійснюється шляхом порівняння фактичних даних з розрахованими із застосуванням коефіцієнтів нерівномірності. Фактичні дані для порівняння визначаються в контрольних точках мережі за показаннями датчиків технологічного контролю або переносних приладів. Якщо Розробник сам отримуватиме фактичні дані для порівняння, це має бути передбачено в технічному завданні як окремий етап робіт.

12. Точність калібрування не повинна перевищувати:

за обсягом надходжень стічних вод – рівень встановлених індивідуальних технологічних нормативів використання питної води населеного пункту;

за тиском (для напірних ліній) – 10 відсотків;

за показниками моделювання якості стічних вод – 10 відсотків.

13. Рівень деталізації ГМ повинен забезпечувати необхідну деталізацію переліку заходів. Допускається проведення розрахунку для зовнішньоквартальних мереж.

14. Після підготовки та калібрування гідравлічної моделі здійснюється аналіз її адекватності при різних режимах з такими параметрами:

максимальні, мінімальні обсяги централізованого водовідведення та пожежогасіння для середньої доби поточного року – статичний розрахунок;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

максимальні, мінімальні обсяги централізованого водовідведення та пожежогасіння для середньої доби року в випадку завершення строку реалізації схем оптимізації (10 років) – статичний розрахунок;

погодинний розрахунок середньої доби року на початок і завершення строку реалізації схем оптимізації – погодинний розрахунок;

для систем із змішуванням питної води різної якості – моделювання якості на початок і кінець строку реалізації схем оптимізації, а також окремо за роками, якщо показники якості є індикаторними. Моделювання проводиться окремо за кожним показником, який має відхилення від вимог санітарних норм і правил;

моделювання альтернативних сценаріїв обмеження централізованого водовідведення для визначення стійкості роботи систем централізованого водовідведення в умовах надзвичайних ситуацій – статичний розрахунок;

моделювання розповсюдження отруйних речовин з кожного водозабору при оцінці хімічного, біологічного, радіаційного, ядерного забруднень – стійкості систем централізованого водовідведення – моделювання якості.

15. На основі аналізу ГМ формується перелік ключових проблем для елементів систем централізованого водовідведення, де спостерігаються завищена швидкість води і перевитрати енергії, оцінюються ризики завищеного тиску окремих ділянок водоводів, приймаються рішення щодо зонування водопровідної мережі. Дані аналізу ГМ використовуються для визначення оптимальних діаметрів трубопроводів, параметрів насосів, якщо передбачається їх заміна.

16. Із застосуванням геопросторового аналізу проводиться порівняння фактичних даних аварійності, зношеності та інших параметрів трубопроводів з результатами ГМ для виявлення додаткових ключових проблем систем централізованого водовідведення.

17. Дані для геопросторового аналізу надаються Замовником з існуючої ГІС або в іншому форматі, придатному для об'єднання з просторовими даними (картою). Якщо Розробник самостійно збиратиме та/або вручну вноситиме дані, це має бути передбачено в технічному завданні як окремий етап робіт.

18. Геопросторовий аналіз проводиться для визначення проблемних ділянок трубопроводів на основі:

фактичних показників аварійності;

інформації щодо строку експлуатації і матеріалу трубопроводів.

19. Геопросторовий аналіз доповнюється даними ГМ стосовно:

ділянок з аномально високим тиском;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

ділянок, де у погодинному розрахунку виявлені значні коливання витрат, реверсна подача або зупинка подачі питної води.

20. Геопросторовий аналіз також проводиться під час планування систем нецентралізованого та/або централізованого водовідведення населеного пункту.

21. За результатами геопросторового аналізу та аналізу ГМ встановлюються:

ділянки трубопроводів, які потребують перекладення;

оптимальні діаметри труб і параметри насосів;

інші показники та технічні рішення.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства розвитку
громад та територій України
_____ 2024 року № __

Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання, їх склад та зміст.

2. Цей Порядок застосовується для одного або декількох населених пунктів.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

альтернативний сценарій централізованого водопостачання – один із реалістичних сценаріїв розвитку систем централізованого водопостачання, що відрізняється від існуючого за індикаторними показниками;

аналіз ризиків у централізованому водопостачанні – детальний розгляд невизначеностей, джерел ризику, наслідків, ймовірності подій, сценаріїв, засобів управління та їх наслідків у сфері питної води та питного водопостачання;

базовий сценарій водопостачання населеного пункту – сценарій, що відображає звичайний режим роботи системи водопостачання та не передбачає будь-яких радикальних змін її технологічної структури, в якому враховані можливості заміни певних елементів системи централізованого водопостачання відповідно до графіка ремонту та реконструкцій без удосконалення технологій, з яким порівнюються альтернативні сценарії централізованого водопостачання;

експлуатаційна зона централізованого водопостачання – зона експлуатаційної відповідальності підприємства питного водопостачання;

загрози централізованому водопостачанню – наявні та потенційно можливі явища і чинники, що можуть негативно вплинути на функціонування систем централізованого водопостачання або якість питної води;

індикаторний показник розвитку систем централізованого водопостачання (далі – індикаторний показник) – вимірюваний технічний, експлуатаційний, економічний, екологічний або інший показник, який характеризує якість роботи систем централізованого водопостачання або її

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

елемента і дозволяє порівнювати альтернативні сценарії та/або оцінювати досягнення поставлених цілей;

ключові проблеми систем централізованого водопостачання – основні проблеми, які виникають при експлуатації елементів систем централізованого водопостачання або перешкоджають їх розвитку;

оптимальний сценарій централізованого водопостачання – сценарій, обраний серед інших альтернативних сценаріїв розвитку систем централізованого водопостачання або її елементів на основі порівняння індикаторних показників;

оптимістичний сценарій централізованого водопостачання – сценарій, при якому найнижча імовірністю настання події або сукупності подій, що могли б призвести до негативного для централізованого водопостачання наслідку або сукупності наслідків, що відображається у відповідних значеннях індикаторних показників;

оцінка ризиків у централізованому водопостачанні – єдиний процес ідентифікації, аналізу та оцінювання ризику у сфері питної води та питного водопостачання;

песимістичний сценарій централізованого водопостачання – сценарій, при якому найвища імовірність настання події або сукупності подій, що призводять до негативного для централізованого водопостачання наслідку або сукупності наслідків, а також такий наслідок або сукупність наслідків може загостритися за допомогою каскадних і кумулятивних ефектів, що відображається у відповідних значеннях індикаторних показників;

план реалізації заходів схем оптимізації – упорядкований в часі перелік заходів схем оптимізації з визначенням часу початку, тривалості та завершення їх реалізації;

прогнозний баланс подачі питної води – очікуваний баланс подачі питної води на кінець розрахункового періоду;

прогнозування ризиків у централізованому водопостачанні – опис послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану систем централізованого водопостачання, що ґрунтується на припущеннях, які стосуються формування комбінацій щодо рівнів загроз, вразливості і впливу в сфері питної води та питного водопостачання;

ризик у централізованому водопостачанні – вплив невизначеності на цілі у сфері питної води та питного водопостачання;

середня доба року – умовна доба, протягом якої витрати питної води є тотожними середньодобовому значенню витрат за рік;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

схема оптимізації систем централізованого водопостачання (далі – схема оптимізації) – документ довгострокового перспективного планування заходів з розвитку та стійкості систем централізованого водопостачання, який сформовано за результатами комплексного аналізу існуючих і передбачуваних об’єктів централізованого водопостачання;

сценарій оптимізації систем централізованого водопостачання – сукупність узгоджених між собою заходів з розвитку систем централізованого та нецентралізованого водопостачання, спрямованих на удосконалення технології, підвищення енергоефективності, ресурсозбереження, надійності, екологічності та якості централізованого водопостачання на кінець розрахункового періоду;

уразливість централізованого водопостачання – наявність ключових проблем в системі централізованого водопостачання, які можуть впливати на інші елементи систем, що призводить до виникнення ризику у централізованому водопостачанні;

фінансова модель схем оптимізації (далі – фінансова модель) – заповнена база даних спеціального формату, яка містить ієрархічний перелік заходів схем оптимізації, вартість їх реалізації в розрізі часу, пріоритетність, джерела фінансування та іншу необхідну інформацію;

фінансові можливості реалізації заходів схеми оптимізації – наявність документально підтверджених, розрахованих, або запланованих коштів з різних джерел фінансування для реалізації заходів схем оптимізації систем централізованого водопостачання в грошовому еквіваленті.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Кодексі України про надра, законах України «Про питну воду та питне водопостачання», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про енергетичну ефективність», «Про критичну інфраструктуру», «Про житлово-комунальні послуги», «Про регулювання містобудівної діяльності».

II. Вимоги до розроблення схем оптимізації

1. Розроблення схем оптимізації проводиться з урахуванням:

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;

Водної стратегії України на період до 2050 року та Операційного плану реалізації у 2022-2024 роках Водної стратегії України на період до 2050 року,

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

схваленої та відповідно затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 року № 1134;

Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2017 року № 1009;

Концепції Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2023 року № 1082;

програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, планів, програм і стратегій з інших питань місцевого самоврядування, місцевих містобудівних програм, генеральних планів забудови відповідних населених пунктів, іншої містобудівної документації, схем тепlopостачання населених пунктів, схем санітарного очищення населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів, державних санітарних і будівельних норм і правил.

2. Розроблення схем оптимізації ґрунтується на всебічному аналізі вихідних параметрів функціонування систем централізованого водопостачання з урахуванням особливостей конкретного населеного пункту (джерела водопостачання, рельєф місцевості, кліматичні і погодні умови).

3. Напрямки розроблення схем оптимізації з метою формування комплексу будівельних, інженерно-технічних, організаційних та інших заходів:

1) відновлення, забезпечення надійності й безвідмовності функціонування систем централізованого водопостачання, стійкості в надзвичайних ситуаціях;

2) надання споживачам безперебійних якісних послуг з централізованого водопостачання;

3) забезпечення сталої роботи й розвитку систем централізованого водопостачання;

4) забезпечення гарантованої якості послуг з централізованого водопостачання за доступною ціною. Під доступною ціною для цілей цього Порядку розуміється ціна, співвіднесена між орієнтовним необхідним розміром тарифу на послугу з централізованого водопостачання, що мав би бути встановлений для покриття всіх необхідних витрат для реалізації заходів схеми оптимізації, в тому числі обслуговування залучених кредитних коштів тощо та середнім доходом на одне домогосподарство;

5) поліпшення фінансово-економічного стану підприємств питного водопостачання;

6) зменшення негативного впливу систем централізованого водопостачання на навколишнє природне середовище;

7) створення умов для стимулювання залучення інвестицій у розвиток сфери питної води та питного водопостачання;

8) забезпечення енергоефективності систем централізованого водопостачання.

4. Під час визначення оптимального сценарію централізованого водопостачання розглядаються альтернативи для кожного з елементів системи централізованого водопостачання (водозабір, очисні споруди, водопровідні насосні станції, водоводи, розподільні мережі, технологічне та електротехнічне обладнання, система контролю, інші елементи).

5. Оптимальний сценарій централізованого водопостачання враховує доступні технології і ресурси, включаючи системи нецентралізованого водопостачання, з першочерговим впровадженням енергоефективного обладнання.

6. Ефективність досягнення поставлених цілей схем оптимізації за кожним із напрямків, вказаних у пункті 3 розділу II цього Порядку оцінюється за індикаторними показниками, які визначаються виходячи з узагальнення наявного досвіду, умов технічної експлуатації.

7. Для розрахунку індикаторних показників використовуються дані статистичної та іншої звітності підприємств питного водопостачання, результати опитування обслуговуючого персоналу, дані безпосереднього обстеження систем централізованого водопостачання.

8. Порівняння альтернативних сценаріїв централізованого водопостачання та вибір оптимального сценарію централізованого водопостачання базується на значеннях індикаторних показників розвитку систем централізованого водопостачання, які розраховуються відповідно до пункту 5 розділу V цього Порядку.

9. Під час розроблення схем оптимізації використовуються:

1) відомості щодо територіального планування та планованого розміщення об'єктів капітального будівництва на території населеного пункту. Якщо на момент початку розроблення схем оптимізації документи територіального планування, затверджені згідно чинного законодавства відсутні, використовується містобудівна документація;

2) додаткові матеріали інженерно-геологічних та інженерно-геодезичних вишукувань, плани зонування територій, історико-архітектурні опорні плани, плани підземних комунікацій та геологічних виробок, картографо-геодезичні та топографо-геодезичні основи, публічні кадастрові карти, схеми, креслення, матеріали космо- і аерофотозйомки;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

3) інформація щодо технічного стану систем централізованого водопостачання, зокрема результати обстежень водозаборів, гідротехнічних споруд, споруд для очищення води, водонапірних веж, резервуарів, розподільних мереж, технологічного та електротехнічного обладнання, системи контролю, інших елементів;

4) результати аналізів якості питної води на всіх етапах її очищення та транспортування до споживачів;

5) відомості про обсяги та режими споживання води, в тому числі питної, рівень технологічних витрат та втрат питної води;

6) відомості щодо витрат електроенергії та рівня енергоефективності окремих елементів системи централізованого водопостачання;

7) інформація щодо наявних у підприємств питного водопостачання інвестиційних або інших програм і планів розвитку систем централізованого водопостачання, екологічних програм або планів заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, затверджених у встановленому порядку на час розроблення схем оптимізації;

8) технологічні параметри експлуатації систем централізованого водопостачання.

10. Виправлення, доповнення або коригування до схем оптимізації систем централізованого водопостачання вносяться у разі суттєвої зміни режимів їх функціонування (обсягів, параметрів, показників), що може відбуватися внаслідок:

1) введення в експлуатацію новозбудованих, реконструйованих або модернізованих об'єктів систем централізованого водопостачання;

2) зміни гідрогеологічних характеристик джерел питного водопостачання, зумовлених зміною природних умов та клімату;

3) відхилення від встановлених регламентом технологічних режимів експлуатації систем централізованого водопостачання;

4) реалізації інвестиційних проектів, програм розвитку, екологічних програм та інших заходів.

11. Виправлення, доповнення або коригування до схем оптимізації вносяться також у разі зміни власника системи централізованого водопостачання або реорганізації (злиття, приєднання, поділ, відділення, перетворення).

III. Порядок розроблення схем оптимізації

1. Орган місцевого самоврядування, його структурний підрозділ чи підприємство питного водопостачання, яке є розпорядником чи одержувачем

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

грошових коштів, який замовляє розроблення схем оптимізації, або подає заявку на їх розроблення у майбутньому (далі – Замовник), забезпечує розроблення та реалізацію схем оптимізації.

2. Розроблення схем оптимізації може здійснюватися Замовником самостійно або із залученням юридичної особи, яка є науковою, науково-дослідною або проектною організацією, здійснює діяльність у сфері питної води та питного водопостачання і має у своєму складі фахівців з відповідним досвідом роботи (далі – Розробник).

3. Схеми оптимізації розробляються на розрахунковий період 10 років. Виправлення, доповнення або коригування до схем оптимізації вносяться та повторно затверджуються не рідше одного разу на п'ять років із продовженням дії схем оптимізації на наступні п'ять років з дати її повторного затвердження.

4. Обсяг та перелік робіт схем оптимізації Розробника визначається Замовником у технічному завданні, що розробляється та затверджується Замовником, та є додатком до договору на її розроблення.

5. У технічному завданні містяться значення індикаторних показників схем оптимізації, розробка яких може бути замовлена Замовником окремо.

6. Розроблення схем оптимізації передбачає наступні етапи:

1) аналіз поточного стану систем централізованого водопостачання, виявлення їх ключових проблем;

2) визначення стратегічних цілей розвитку систем централізованого водопостачання;

3) визначення шляхів забезпечення стійкості систем централізованого водопостачання під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час;

4) здійснення розрахунків для визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого водопостачання;

5) розроблення та порівняння альтернативних сценаріїв розвитку систем централізованого та нецентралізованого водопостачання або їх елементів на основі значень індикаторних показників, гідравлічного і просторового аналізу та мінімізації ризиків у централізованому водопостачанні;

6) розроблення та формування переліку заходів з розвитку систем централізованого водопостачання з їх наступною пріоритизацією;

7) проведення оцінки вартості заходів та формування порядку їх реалізації;

8) визначення джерел фінансування заходів та розробка фінансової моделі схем оптимізації;

9) аналіз, оцінка та управління ризиками в централізованому водопостачанні згідно вимог, передбачених у додатку 1 до цього Порядку;

10) розроблення додаткових частин розділів та документів для отримання фінансування міжнародних партнерів згідно вимог, визначених у додатку 2 до цього Порядку.

7. Вихідні дані для розроблення схем оптимізації надаються Замовником. Допускається збір окремих даних Розробником, що відображується в технічному завданні.

8. Схеми оптимізації затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства з наступним затвердженням рішенням органу місцевого самоврядування або об'єднаної територіальної громади.

9. Під час передачі підприємства питного водопостачання в оренду схема оптимізації є обов'язковим невід'ємним додатком до договору оренди. Особливості управління системою централізованого водопостачання (оренда тощо) враховуються при розробленні схем оптимізації.

IV. Склад схем оптимізації

1. Схема оптимізації складається з таких частин:

- 1) загальна інформація про схему оптимізації;
- 2) аналіз поточного стану систем питного, в тому числі централізованого водопостачання, виявлення ключових проблем;
- 3) визначення стратегічних цілей розвитку схем оптимізації;
- 4) забезпечення стійкості систем централізованого водопостачання під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час;
- 5) визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого і нецентралізованого водопостачання;
- 6) порівняння альтернативних сценаріїв розвитку систем централізованого і нецентралізованого водопостачання або їх елементів на основі значень індикаторних показників;
- 7) формування переліку і пріоритизація заходів схем оптимізації;
- 8) оцінка вартості заходів та формування порядку їх реалізації;
- 9) розробка фінансової моделі схем оптимізації;
- 10) графічна частина;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

11) вимоги до здійснення аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водопостачанні, які наведені в додатку 1 до цього Порядку;

12) вимоги до гідравлічних розрахунків на основі гідравлічного моделювання та просторового аналізу, які наведені в додатку 3 до цього Порядку.

2. Схеми оптимізації та додатки до них (крім техніко-економічних розрахунків) оформлюються в паперовому та/або електронному вигляді.

3. Вихідні дані, техніко-економічні розрахунки надаються в електронному форматі.

4. Схеми оптимізації оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки».

V. Зміст розділів схем оптимізації

1. Загальна інформація про схему оптимізації включає:

1) місце розташування населеного пункту, рельєф місцевості, гідрогеологічні та погодно-кліматичні умови;

2) основні інфраструктурні об'єкти (газопостачання, електропостачання, теплопостачання, управління відходами, благоустрій);

3) стислі відомості щодо промислового комплексу;

4) опис підприємства питного водопостачання;

5) поточний стан та існуючі плани розвитку населеного пункту.

2. Аналіз поточного стану систем централізованого водопостачання, виявлення ключових проблем здійснюється на підставі комплексної оцінки технічних особливостей систем централізованого водопостачання, їх окремих елементів, а також економічних аспектів діяльності підприємств питного водопостачання.

Результати аналізу поточного стану систем централізованого водопостачання застосовуються для визначення ключових проблем систем централізованого водопостачання, а також для формування переліку заходів щодо їх усунення.

Аналіз поточного стану систем централізованого водопостачання включає:

інформацію про рівень охоплення споживачів послугами з централізованого водопостачання із зазначенням районів, де вони відсутні;

опис систем та схем централізованого водопостачання, поділ території на експлуатаційні зони централізованого водопостачання;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

опис стану існуючих джерел питного водопостачання та водозабірних споруд;

характеристику якості вихідної води стосовно можливості її очищення відповідно до вимог нормативів якості питної води;

результати аналізу стану існуючих водоочисних споруд, оцінку відповідності наявної технологічної схеми водопідготовки якості вихідної води;

характеристику якості очищеної води стосовно її відповідності вимогам до питної води;

прогнозний баланс подачі та реалізації питної води, зокрема аналіз та оцінку структурних складових втрат і витрат питної води при її виробництві та транспортуванні;

прогнозний баланс подачі питної води за технологічними зонами централізованого водопостачання (річний та добовий у часи максимального водоспоживання);

прогнозний баланс реалізації питної води за групами споживачів з розбивкою на господарсько-питні потреби населення, виробничі потреби юридичних осіб та інші потреби (пожежі, полив);

відомості про фактичне споживання населенням питної води на основі статистичних та розрахункових даних та відомостей про нормативи (норми) споживання послуг з централізованого водопостачання;

опис структури споживання питної води (за звітами підприємств питного водопостачання) з розбивкою за експлуатаційними зонами централізованого водопостачання;

опис існуючої системи комерційного обліку питної води та планів щодо встановлення приладів обліку;

аналіз стану та функціонування існуючих насосних станцій централізованого водопостачання, зокрема оцінку їх енергоефективності;

опис стану та функціонування водопровідних мереж централізованого водопостачання, зокрема оцінку зносу мереж, та визначення можливості збереження якості питної води при транспортуванні мережами;

опис існуючих технічних і технологічних проблем, що виникають під час централізованого водопостачання у населеному пункті, аналіз виконання розпоряджень органів, які здійснюють державний нагляд (контроль) за дотриманням санітарного законодавства, відомості про усунення порушень, що впливають на якість та безпеку питної води;

інформацію щодо виявлених ключових проблем у системі централізованого водопостачання населеного пункту.

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

До схем оптимізації включаються стратегічні заходи або їх окремі етапи, підготовчі та інші роботи, визначення яких базується на всебічному вивченні перспектив розвитку населеного пункту і розробленні відповідних заходів щодо забезпечення продуктивності систем централізованого водопостачання, досягнення вимог до якості питної води, енергоефективності, надійності.

Основою визначення перспективної продуктивності систем централізованого водопостачання є прогностичний баланс питного водопостачання, який включає:

аналіз поточних резервів та дефіцитів виробничих потужностей систем централізованого водопостачання;

прогностичні баланси споживання питної води строком на 10 років з урахуванням різних сценаріїв розвитку населеного пункту;

інформацію про фактичне та очікуване споживання питної води (річне, середньодобове, максимальне добове);

прогноз розподілу фактичного обсягу питної води за різними групами споживачів (зокрема на централізоване водопостачання житлових будівель, об'єктів соціального призначення, промислових об'єктів) з урахуванням перспективних показників водоспоживання;

перспективні баланси питного водопостачання (баланс подачі та реалізації питної води, баланс подачі питної води за експлуатаційними зонами централізованого водопостачання, баланс реалізації питної води за групами споживачів);

розрахунок необхідної потужності водозабірних та очисних споруд з урахуванням перспективного водоспоживання та втрат питної води при її транспортуванні.

Під час розрахунку прогностичних балансів враховується скорочення витрат і втрат води, яке передбачається досягти при реалізації заходів схем оптимізації.

Результати розрахунків прогностичних балансів можуть оформлюватися у вигляді таблиці з показниками його складових, розгорнутих за часом реалізації заходів схем оптимізації.

3. Визначення стратегічних цілей розвитку систем централізованого водопостачання здійснюється на підставі аналізу технологічної і економічної доцільності їх досягнення у період дії схем оптимізації.

До стратегічних цілей розвитку систем централізованого водопостачання відносяться:

забезпечення населення необхідною кількістю питної води, якість якої відповідає вимогам державних санітарних норм і правил;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

підвищення якості надання послуг з централізованого водопостачання;
збільшення надійності і стійкості систем централізованого водопостачання;

підвищення енерго- та ресурсоефективності систем централізованого водопостачання та її окремих елементів;

зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище;

забезпечення ефективного управління системами централізованого водопостачання.

Забезпечення населення необхідною кількістю питної води досягається виявленням доступних джерел питного водопостачання, влаштуванням альтернативних та додаткових водозаборів, скороченням витрат і втрат питної води у разі:

маловодних регіонів;

необхідності збільшення рівня охоплення населення послугами з централізованого водопостачання;

наявності ризиків погіршення якості води у джерелі питного водопостачання.

Відповідність якості питної води вимогам державних санітарних норм і правил серед іншого забезпечується залученням для цілей централізованого водопостачання чистих джерел, сучасних водоочисних технологій і споруд, які дозволяють очистити воду за визначеними показниками до вимог санітарних норм і правил, в перспективі – досягти європейських стандартів.

У разі економічної недоцільності або технологічної неможливості досягнення якості питної води в системі централізованого водопостачання, в схемі оптимізації передбачаються заходи із забезпечення усіх мешканців населеного пункту питною водою нормативної якості в кількості, достатній для пиття і приготування їжі.

Підвищення якості надання послуг з централізованого водопостачання забезпечується збільшенням рівня охоплення населення послугами з централізованого водопостачання, переходом від подачі питної води за графіком до цілодобового водозабезпечення, зменшенням відключень абонентів та часу ліквідації аварій.

Збільшення надійності і стійкості систем централізованого водопостачання забезпечується дублюванням її окремих елементів, поступовим оновленням основних фондів підприємства питного водопостачання, впровадженням сучасних технологічних рішень з управління і обслуговування. Стійкість систем централізованого водопостачання досягається зменшенням аварійності на мережах та інших об'єктах централізованого водопостачання.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Заходи з підвищення енерго- та ресурсоефективності систем централізованого водопостачання розробляються у відповідності до цілей Концепції Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2023 р. № 1082.

Зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище передбачає скорочення виробничих відходів підприємств питного водопостачання, створення систем обробки промивних вод та осадів, що утворюються в процесі підготовки питної води.

Ефективне управління системами централізованого водопостачання досягається шляхом автоматизації бізнес-процесів на підприємствах питного водопостачання, встановленням КРІ-показників для ключових працівників, впровадженням сучасних організаційних заходів.

4. Забезпечення стійкості систем централізованого водопостачання під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час здійснюється на основі аналізу ймовірних потенційних подій або ситуацій, що можуть призводити до повного чи часткового припинення надання послуг з централізованого водопостачання або неможливості забезпечення якості питної води відповідно до санітарних норм і правил.

Аналіз альтернативних сценаріїв здійснюється в рамках основних факторів, що можуть призводити до зупинки централізованого водопостачання, зокрема:

часткове або повне руйнування об'єктів централізованого водопостачання;

часткове або повне знеструмлення об'єктів централізованого водопостачання;

блокування доступу до окремих об'єктів централізованого водопостачання для здійснення робіт з планового ремонту та обслуговування;

відсутність необхідних обсягів води в джерелах питного водопостачання;

неможливість забезпечення гарантованої якості питної води в системі централізованого водопостачання;

недоступність основного джерела питного водопостачання, необхідність використання іншого джерела;

погіршення якості питної води у джерелі питного водопостачання внаслідок антропогенних, техногенних, кліматичних та інших причин;

хімічне, біологічне, радіаційне, ядерне забруднення джерела питного водопостачання;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

умисне хімічне, біологічне, радіаційне, ядерне забруднення питної води безпосередньо в системах централізованого водопостачання.

Для кожного з основних факторів складається перелік ймовірних альтернативних (негативних) сценаріїв та оцінюється вірогідність їх настання.

Перелік ймовірних негативних сценаріїв погоджується Замовником.

Для обраного сценарію розробляються заходи та проводиться аналіз гідравлічного моделювання, який описує ситуацію після настання сценарію, а також після реалізації передбачених заходів.

Для оцінки хімічного, біологічного, радіаційного, ядерного забруднень води при гідравлічному моделюванні аналізується процес розповсюдження цих речовин в розподільній мережі при потраплянні через елементи систем централізованого водопостачання.

Розробляються сценарії дублювання елементів та створення альтернативних елементів систем централізованого водопостачання.

У разі технічної неможливості забезпечення населення питною водою через централізовані системи питного водопостачання створюється система нецентралізованого питного водопостачання або організовується підвоз бутильованої води.

Остаточний перелік заходів для забезпечення стійкості систем централізованого водопостачання формується шляхом техніко-економічного порівняння альтернативних сценаріїв централізованого водопостачання.

5. Визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого водопостачання здійснюється для оцінки результатів реалізації заходів схем оптимізації.

При розробленні та реалізації схем оптимізації використовуються індикаторні показники, які наступним чином розраховуються:

рівень охоплення послугами з централізованого водопостачання ($\delta_{\text{охопл}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{охопл}} = \frac{N_{\text{посл}}}{N} \cdot 100\%;$$

де: $N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водопостачання, тис. осіб;

N – загальна кількість споживачів у населеному пункті (об'єднаній територіальній громаді), тис. спож.;

питоме питне водоспоживання (q) визначається за формулою:

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

$$q = \frac{Q_{p \text{ спож}}}{365 N_{\text{посл}}};$$

де: $Q_{p \text{ спож}}$ – об'єм питної води, реалізованої споживачам, тис. м³/рік;

365 – кількість днів у році;

$N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водопостачання, тис. спож.;

кількість відхилень якості питної води від вимог державних санітарних норм і правил за мікробіологічними показниками ($\delta_{\text{відх м/б}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{відх м/б}} = \frac{P_{\text{відх}}}{P_{\text{заг}}};$$

де: $P_{\text{відх}}$ – кількість проб питної води з відхиленнями від нормативів за мікробіологічними показниками;

$P_{\text{заг}}$ – загальна кількість проб за рік;

питомий час припинення надання послуг з централізованого водопостачання ($A_{\text{в}}$) визначається за формулою:

$$A_{\text{в}} = \frac{\sum(N_{\text{відкл і}} \cdot t_{\text{відкл і}})}{N_{\text{посл}}};$$

де: $N_{\text{відкл і}}$ – кількість споживачів, яким було припинено надання послуг з централізованого водопостачання внаслідок і-тої аварії, тис. споживачів;

$t_{\text{відкл і}}$ – час, протягом якого послуги з централізованого водопостачання не надавалися, при аварійній ситуації, год;

$N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водопостачання, тис. споживачів;

середній строк експлуатації систем централізованого водопостачання ($t_{\text{експл}}$) визначається за формулою:

$$t_{\text{експл}} = \frac{\sum T_i \cdot \text{ПВ}_i}{\sum \text{ПВ}_i};$$

де: T_i – строк експлуатації, різниця між звітним роком та роком введення в експлуатацію і-го елемента систем централізованого водопостачання, рік;

ПВ_i – початкова вартість і-го елемента, тис. грн;

відсоток зносу систем централізованого водопостачання ($t_{\text{зн}}$)

визначається за формулою:

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

$$t_{\text{зн}} = \frac{\sum Z_{\text{нi}}}{\sum \text{ПВ}_i} \cdot 100\%;$$

де: $Z_{\text{нi}}$ – сума зносу, нарахована на i -тий елемент за весь період експлуатації системи централізованого водопостачання, тис. грн;

ПВ_i – початкова вартість i -го елемента, тис. грн;

питома залишкова вартість систем централізованого водопостачання ($Z_{\text{в}}$) визначається за формулою:

$$Z_{\text{в}} = \frac{Z_{\text{взаг}}}{N_{\text{посл}}};$$

де: $Z_{\text{взаг}}$ – загальна залишкова вартість систем централізованого водопостачання на початок звітного року, тис. грн;

$N_{\text{посл}}$ – кількість споживачів, яким надаються послуги з централізованого водопостачання, тис. споживачів;

лінійний показник аварійності систем централізованого водопостачання ($A_{\text{л}}$) визначається за формулою:

$$A_{\text{л}} = \frac{A_{\text{мер}}}{L};$$

де: $A_{\text{мер}}$ – кількість аварій на розподільних мережах централізованого водопостачання за рік;

L – загальна протяжність розподільних мереж централізованого водопостачання, км;

рівень подачі питної води ($\delta_{\text{под}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{под}} = \frac{Q_{\text{под}}}{Q_{\text{заб}}} \cdot 100\%;$$

де: $Q_{\text{под}}$ – загальний об'єм питної води, поданої до розподільної системи централізованого водопостачання, тис. м³/рік;

$Q_{\text{заб}}$ – об'єм забраної питної води, тис. м³/рік;

при використанні у системі централізованого водопостачання підземної води без «розриву струменя» застосовується формула:

$$Q_{\text{под}} = Q_{\text{заб}} \text{ та } \delta_{\text{под}} = 100\%;$$

лінійний показник втрат питної води (V_T) визначається за формулою:

$$V_T = \frac{(Q_{\text{под}} - Q_p)}{L};$$

де: $Q_{\text{под}}$ – загальний об’єм питної води, поданої до розподільної системи централізованого водопостачання, тис. м³/рік;

Q_p – загальний об’єм реалізованої питної води, тис. м³/рік;

L – загальна протяжність розподільних мереж централізованого водопостачання, км;

рівень обліку питної води ($\delta_{\text{под}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{под}} = \frac{Q_{\text{ліч}}}{Q_p} \cdot 100\%;$$

де: $Q_{\text{ліч}}$ – об’єм питної води, реалізованої за показниками лічильника, тис. м³/рік;

Q_p – загальний об’єм реалізованої питної води, тис. м³/рік;

рівень оплати послуг з централізованого водопостачання ($\delta_{\text{спл}}$) визначається за формулою:

$$\delta_{\text{спл}} = \frac{P_{\text{спл спож}}}{P_{\text{спож}}} \cdot 100\%;$$

де: $P_{\text{спл спож}}$ – загальна оплата послуг з централізованого водопостачання споживачами, тис. грн/рік;

$P_{\text{спож}}$ – загальна вартість виставлених споживачам рахунків, тис. грн/рік.

Початкові значення індикаторних показників встановлюються:

за даними, розміщеними на інформаційно-аналітичній платформі в рамках державного моніторингу у сфері питної води та питного водопостачання;

шляхом проведення оцінки технічного стану об’єктів централізованого водопостачання.

Для кожного індикаторного показника визначаються цільові значення в кінці строку дії схем оптимізації та їх зміна у часі при різних сценаріях оптимізації систем централізованого водопостачання.

Перелік індикаторних показників, а також їх цільові значення погоджуються Замовником.

6. Порівняння сценаріїв розвитку систем централізованого водопостачання або їх елементів здійснюється на основі значень індикаторних показників.

Для кожного із завдань формується перелік сценаріїв його досягнення, в яких передбачені заходи, необхідні для їх реалізації.

За наявності лише одного сценарію, його заходи включаються до переліку заходів схем оптимізації.

Сукупність завдань, які потребують виконання низки заходів, розглядається окремим сценарієм оптимізації систем централізованого водопостачання.

Якщо завдання реалізуються різними заходами або групами заходів, кожен з них розглядається як окремий сценарій оптимізації систем централізованого водопостачання.

Після узагальнення результатів порівняння сценаріїв формується таблиця сценаріїв оптимізації систем централізованого водопостачання у довільній формі.

Для кожного завдання проводиться порівняння сценаріїв оптимізації систем централізованого водопостачання і обирається оптимальний сценарій централізованого водопостачання. Заходи з цього сценарію включаються до переліку заходів оптимізації систем централізованого водопостачання.

При порівнянні сценаріїв оптимізації систем централізованого водопостачання використовуються вартісні та індикаторні показники їх розвитку.

7. Пріоритизація заходів та формування їх переліку здійснюються із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення для управління проєктами. Результати роботи передаються Замовнику в електронному вигляді.

Розробник не передає Замовнику програмне забезпечення, якщо це не передбачено технічним завданням. Розробник може надавати Замовнику матеріали у вигляді електронних таблиць.

Після формування переліку заходів схем оптимізації розробляється ієрархічна структура робіт (далі – ІСР). Заходи об'єднуються за напрямками, за необхідності деталізуються на підзаходи.

Формування заходів та підзаходів схем оптимізації здійснюється за 3 рівнями групування, для великих систем централізованого водопостачання – за 4 рівнями групування. Оптимальна структура робіт забезпечує орієнтовну вартість реалізації заходу нижчого рівня в діапазоні від 1 до 3 відсотків, для великих систем централізованого водопостачання - від 0,5 до 1,5 відсотків загальної вартості реалізації заходів схем оптимізації.

Розробка проектно-кошторисної документації, наукова підготовка проектів, закупівля або будівництво об'єктів обов'язково включаються до переліку заходів схем оптимізації. Для невеликих за вартістю заходів допускається об'єднання заходу з виконанням проектних робіт.

Організаційні заходи схем оптимізації, які не потребують фінансування, за рішенням Замовника включаються до ІСР або їх опис надається в схемі оптимізації.

Між заходами ІСР визначаються логічні зв'язки послідовності, які вказують на обмеження порядку реалізації заходів.

До ІСР обов'язково включаються заходи, передбачені в підписаних меморандумах, договорах про наміри, профінансовані заходи, вірогідність реалізації яких у визначені терміни є високою.

Рівень пріоритетності заходів визначається числовим значенням від 0 до 1000 в напрямку збільшення пріоритету. Значення від 0 до 300 відповідають низько пріоритетним заходам, від 400 до 600 – середньо пріоритетним заходам, від 700 до 900 – високо пріоритетним заходам, від 900 до 1000 – надзвичайно важливим заходам. Достатня точність встановлення пріоритетів – від 100 до 50 одиниць.

Визначення пріоритетності заходів базується на важливості реалізації заходу схем оптимізації. Використовується метод «або/або», де аналізується ситуація в порівнянні: один захід виконаний, інший – ні. Захід, для якого виконання є більш важливим отримує вищий рівень пріоритету.

Пріоритетність заходів схем оптимізації погоджується Замовником.

8. Оцінка вартості заходів та формування порядку їх реалізації здійснюється для визначення фінансової спроможності Замовника щодо реалізації заходів схем оптимізації.

Вартість заходів схем оптимізації визначається в національній валюті у цінах поточного року.

Вартість заходів, що реалізуються за рахунок міжнародних фінансових організацій, визначається у валюті фінансового донора.

Оцінка вартості заходів здійснюється на підставі:

кошторисних норм, а саме: Настанови з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво та Настанови з визначення вартості будівництва, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій від 01 листопада 2021 р. № 281;

цін на розроблення проектно-кошторисної документації та її експертизи (актуальних на поточний рік);

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

комерційних пропозицій постачальників обладнання, необхідного для реалізації заходів;

кошторисної частини існуючих у Замовника (або аналогічних) проєктів на об'єкти (елементи) системи централізованого водопостачання (у цінах, актуальних на поточний рік);

спеціально складених кошторисів на виконання робіт.

При визначенні вартості заходів враховується зміна рівня цін на будівельні роботи у часі, прогнозовані і фактичні показники інфляції.

Похибка при визначенні вартості заходів допускається у межах від 10 до 20 відсотків.

У схемі оптимізації обов'язково зазначається, в цінах якого року вказана вартість заходів.

Для кожного із заходів визначається його вартість і рівень пріоритетності, формується загальний перелік реалізації заходів.

За сформованим переліком заходів визначається сумарна вартість їх реалізації, яка погоджується Замовником.

За відсутності у Замовника фінансових можливостей для повної реалізації всього переліку необхідних заходів:

високовартісні заходи розділяються на підзаходи (черги, окремі пускові комплекси або етапи реалізації). До основного переліку заходів включаються лише ті підзаходи, щодо яких можливе фінансування;

частина заходів може бути позначена як додаткова, а реалізація заходів передбачається лише за умови отримання додаткових джерел фінансування.

При визначенні реального строку реалізації заходів використовуються:

ДСТУ Б А.3.1-22:2013 «Визначення тривалості будівництва об'єктів»;

інформація постачальників щодо строків постачання обладнання;

відомості щодо реальних строків реалізації аналогічних об'єктів.

Часовий інтервал планування реалізації заходів схем оптимізації складає 3 місяці. За необхідності може використовуватись більш точна деталізація планування реалізації заходів – до 1 місяця.

План реалізації заходів схем оптимізації розробляється на строк до 10 років. Якщо тривалість реалізації заходів знаходиться поза цим часом, вони вводяться в схему оптимізації частково.

При розробленні плану реалізації заходів схем оптимізації можуть вноситися додаткові обмеження часу, об'єктивного (послідовність) чи суб'єктивного (відсутність достатнього фінансування у певний період) характеру.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Для визначення послідовності реалізації схем оптимізації за роками проводиться аналіз відповідного фінансового навантаження. Послідовність корегується до досягнення доступного рівня фінансування заходів. Процес повторюється ітераційно.

За результатами виконання підпункту 8 пункту 6 розділу III цього Порядку створюється фінансова модель в цінах на поточний рік. Для проведення подальшого аналізу проводиться коригування річних цін на основі прогнозного коефіцієнту інфляції або за погодженням з Замовником іншим обґрунтованим способом. Для реалізації окремих заходів схем оптимізації, що фінансуються в іноземній валюті, використовуються тренди інфляції валюти та зміни її курсу відносно гривні.

9. Формування фінансової моделі схем оптимізації передбачає формування переліку заходів з визначенням джерел та рівня фінансування кожного з них за роками.

Джерелами фінансування заходів схем оптимізації є:

державний бюджет;

місцевий бюджет;

власні кошти підприємства питного водопостачання;

безповоротна фінансова допомога міжнародних організацій;

кошти міжнародних партнерів;

кредити та гранти;

інші джерела, не заборонені законодавством.

Фінансування реалізації заходів з декількох джерел відображається у відповідному розділі схеми оптимізації.

Фінансування з державного бюджету передбачається виключно в рамках відповідних державних програм.

Фінансування з державного бюджету на часткове покриття відсотків за кредитами, надання безоплатних державних гарантій відображаються у схемі оптимізації як кредити.

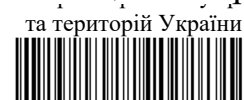
Перелік заходів, які фінансуються з місцевих бюджетів, визначається за погодженням з відповідними органами місцевого самоврядування за загальною і щорічною вартістю.

Більш пріоритетні заходи фінансуються виключно за рахунок власника систем централізованого водопостачання або передбачені в державних та міжнародних програмах і співфінансуються місцевими бюджетами.

Заходи, які передбачається фінансувати за рахунок тарифу на послуги з централізованого водопостачання, відображаються в інвестиційних програмах

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

підприємства питного водопостачання. Їх вартість повинна бути узгоджена з вимогами чинних нормативів з тарифоутворення. Сумарна щорічна вартість таких заходів зазвичай не повинна перевищувати 75% норми амортизації систем централізованого водопостачання (решта буде використовуватись на виконання термінових заходів, не передбачених у схемі оптимізації).

Фінансування заходів за рахунок безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій передбачається для систем централізованого водопостачання, що постраждали від російської агресії, або підпадають під програми відновлення на умовах безповоротної допомоги (у схемі оптимізації вказуються назви програм і міжнародних партнерів).

При фінансуванні заходів за рахунок зворотної фінансової допомоги в схемі оптимізації вказуються донори та програми фінансування, за їх відсутності – узагальнене джерело фінансування – кредити міжнародних фінансових організацій.

Для заходів, що фінансуються за рахунок кредитів, у схемі оптимізації має бути передбачена оплата за обслуговування кредиту та погашення відсотків по ньому.

Фінансування частини заходів за рахунок грантової допомоги відображується у схемі оптимізації як співфінансування.

За відсутності міжнародних партнерів і невизначеності умов кредитування, Розробник проводить розрахунок додаткових фінансових витрат на підставі типових умов застосування подібних кредитів в Україні на час розробки схем оптимізації.

До 30 відсотків заходів можуть залишатися без вказаних джерел фінансування і визначатися пізніше при реалізації схем оптимізації.

Остаточна фінансова модель погоджується з Замовником.

На основі погодженої фінансової моделі формується остаточний перелік індикаторних показників розвитку систем водопостачання та їх значень за роками реалізації схем оптимізації.

10. Графічна частина схем оптимізації централізованого водопостачання використовується для наочного відображення результатів реалізації оптимального сценарію централізованого водопостачання.

Графічна частина схем оптимізації включає план населеного пункту з нанесенням на ситуаційній схемі:

існуючої та перспективної забудови населеного пункту (за наявності);
експлуатаційної зони централізованого водопостачання;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

місць розташування та основних характеристик існуючих та перспективних об'єктів водопостачання із зазначенням інформації про встановлену (номінальну) потужність;

існуючих мереж централізованого водопостачання;

нових та реконструйованих мереж централізованого водопостачання.

Графічна частина схем оптимізації може створюватися у вигляді геопросторової бази даних. В такому випадку кількість і набір карт для друку визначається Замовником у технічному завданні.

Графічна частина схем оптимізації відноситься до критичної технологічної інформації за режимом доступу належить до інформації з обмеженим доступом та підлягає захисту згідно із законом.

Директор Департаменту
комунальних послуг

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Вимоги до здійснення аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водопостачанні

1. На початковому етапі аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водопостачанні визначаються наявні і потенційні ризики в системах централізованого водопостачання, здійснюється їх опис з урахуванням кількісних та якісних характеристик, визначених вимірюваних показників загроз, їх виду, рівня та ймовірності настання протягом певного проміжку часу.

2. Оцінка загроз централізованому водопостачанню здійснюється Розробником окремо для кожної загрози або групи ідентичних загроз за такими напрямками:

ризики для споживачів;

ризики для персоналу і залучених працівників підприємств питного водопостачання;

економічні ризики;

екологічні ризики.

3. Для кожного з ризиків оцінюються показники вірогідності та уразливості (наслідків). Вірогідність ризиків може оцінюватися безпосередніми показниками вірогідності настання, класифікуватися за бальною системою або систематизуватися за певним рівнем (незначний, помірний, високий).

4. При оцінюванні уразливості систем централізованого водопостачання визначаються існуючі проблеми, причини їх виникнення, а також спроможності підприємств питного водопостачання протидіяти наявним та потенційним загрозам.

5. Оцінка уразливості систем централізованого водопостачання здійснюється в вартісному еквіваленті, шляхом застосування цифрової шкали від 1 до 5 або визначення рівня наслідків (незначний, помірний, високий).

6. Загальний рівень ризиків є добутком вірогідності та уразливості.

7. За результатами аналізу ризику систематизуються:

низький: за незначних рівнях загрози, уразливості та впливу на питне водопостачання;

помірний: за незначного або помірного рівнях впливу, коли рівень загрози переважає рівень уразливості централізованого водопостачання;

допустимий: за низького або помірного рівнях впливу, коли рівень уразливості відповідає рівню загрози на питне водопостачання;

високий: за помірного або високого рівнях впливу, коли рівень уразливості переважає рівень загрози на питне водопостачання;

критичний: за високих рівнях загрози, уразливості та впливу на питне водопостачання.

8. Результати аналізу оформлюються у вигляді матриці визначених рівнів ризиків у централізованому водопостачанні, як наведено в таблиці цього додатка:

Таблиця

Матриця визначених рівнів ризиків у централізованому водопостачанні

(назва населеного пункту, регіону, ОТГ, підприємства питного або нецентралізованого водопостачання)

Дата проведення _____

№	Назва ризику у централізованому водопостачанні	Рівень загрози централізованому водопостачанню	Рівень уразливості централізованого водопостачання	Рівень впливу на централізоване водопостачання	Рівень ризику у централізованому водопостачанні

Керівник

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б)

9. За погодженням із Замовником ризики низького і помірного рівнів не розглядаються Розробником.

10. Прогнозування ризиків у централізованому водопостачанні здійснюється на строк реалізації схеми оптимізації.

11. За наявності достовірних відомостей для прогнозування ризиків у централізованому водопостачанні визначаються основний (річний), сценарій оптимістичний та песимістичний сценарії централізованого водопостачання.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

12. Джерелами інформації щодо проведення аналізу ризиків у централізованому водопостачанні є відомості, отримані Розробником від центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ та організацій, підприємств питного водопостачання, міжнародних організацій, інших уповноважених органів, медіа, зокрема мережі Інтернет, з інших джерел, а також результати стратегічного аналізу та власні аналітичні напрацювання.

13. За потреби використання під час проведення аналізу ризиків у централізованому водопостачанні інформації (даних), що відноситься до критичної технологічної інформації, аналіз ризиків у централізованому водопостачанні проводиться із залученням відповідних службових осіб структурного підрозділу органу місцевого самоврядування.

14. За відсутності або неотриманні інформації, потрібної для проведення аналізу ризиків у централізованому водопостачанні, або недостатності повноважень для цього Розробник повинен звернутися до посадової особи, що здійснює керівництво проведенням аналізу ризиків у централізованому водопостачанні, для прийняття відповідного рішення.

15. Оцінка ризиків у централізованому водопостачанні здійснюється за найбільш характерними випадками та характерними (типовими) ознаками можливих аварійних ситуацій в системах централізованого водопостачання із зазначенням індикаторних показників ризику, за якими виявлені аварійні ситуації.

16. Для оцінки ризиків у централізованому водопостачанні використовується спеціальне програмне забезпечення, за правильний вибір якого та достовірність отриманих даних відповідальність несе Розробник.

17. Результати оцінки ризиків у централізованому водопостачанні можуть надаватися в текстовому чи електронному вигляді.

18. Оцінка ризиків у централізованому водопостачанні включає:

сукупність інформації про загрозу в сфері питної води та питного водопостачання;

індикатори ризику у централізованому водопостачанні;

алгоритм дій (заходи та форми контролю в разі визначених індикаторів ризику централізованого водопостачання).

19. Профіль оцінки ризику у централізованому водопостачанні заповнюється за формою цього додатка:

Форма

Профіль оцінки ризику в централізованому водопостачанні № _____

(назва ризику водопостачання)

Дата розроблення _____

Ініціатор розроблення форми ризику у централізованому водопостачанні

(найменування підприємства питного або нецентралізованого водопостачання, або

органу місцевого самоврядування або ОТГ)

Розробник оцінки ризику у централізованому водопостачанні

Територіальна сфера застосування

Діє з _____ до _____

СУКУПНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАГРОЗУ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОМУ ВОДОПОСТАЧАННЮ
(РЕЗЮМЕ РИЗИКУ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНОМУ ВОДОПОСТАЧАННІ)

ІНДИКАТОРИ РИЗИКУ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНОМУ ВОДОПОСТАЧАННІ
(СЦЕНАРІЙ 1)

Назва індикаторів	Значення індикаторів (за видами)
	безсумнівні (червоні)
	потенційні (сині)
	превентивні (сірі)
	безсумнівні (червоні)
	потенційні (сині)

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

	превентивні (сірі)
НАСЛІДКИ (СЦЕНАРІЙ 1)	
АЛГОРИТМ ДІЙ (заходи та форми контролю в разі встановлення визначених індикаторів ризику в централізованому водопостачанні) (СЦЕНАРІЙ 1)	
1.	
2.	
3.	
Контактна особа:	
Телефон:	
Електронна адреса:	

20. Для кожного з ризиків у централізованому водопостачанні визначаються заходи, спрямовані на зменшення вірогідності виникнення ризиків та його наслідків. У випадках оцінки ризиків в абсолютних величинах захід може вважатися обґрунтованим, якщо його вартість менша за добуток вірогідності ризику та вартості його наслідків. В інших випадках приводиться обґрунтування заходів у довільній формі.

21. План управління ризиками розробляється на основі оцінки ризиків у централізованому водопостачанні. План управління ризиками не передбачений схемою оптимізації, тому його розроблення може бути включене в технічне завдання як додатковий етап робіт.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Вимоги до розроблення додаткових частин, розділів та документів для отримання фінансування міжнародних партнерів

1. Схема оптимізації може включати додаткові частини або розділи.
2. Необхідність розроблення додаткових розділів визначається в технічному завданні.
3. Перелік додаткових частин або розділів, які можуть включатись до схем оптимізації:
  - розроблення повного переліку або основних заходів екологічних напрямків схем оптимізації;
  - розроблення детальних технічних рішень та обґрунтувань згідно вимог міжнародних фінансових організацій;
  - оцінка впливу зміни клімату на виконання заходів схем оптимізації;
  - створення плану безпечного централізованого водопостачання;
  - проведення паспортизації мереж централізованого водопостачання та створення ГІС;
  - проведення енергоаудиту об'єктів систем централізованого водопостачання;
  - розроблення та погодження стратегічної екологічної оцінки (СЕО) схем оптимізації.
4. До екологічних напрямків заходів з будівництва, реконструкції та модернізації об'єктів систем централізованого водопостачання повинні включатися відомості про запобігання шкідливому впливу:
  - на водний басейн – пропонувані до будівництва та реконструкції об'єктів систем централізованого водопостачання при скиданні (утилізації) промивних вод;
  - на навколишнє природне середовище – під час реалізації заходів з постачання та зберігання хімічних реагентів, що використовуються в процесі підготовки питної води.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталя Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Вимоги до гідравлічних розрахунків на основі гідравлічного моделювання та просторового аналізу

1. Під час розроблення схем оптимізації підприємства питного водопостачання можуть створювати геоінформаційні системи (далі – ГІС), гідравлічні моделі (далі – ГМ), реалізовувати диспетчерське управління, наглядний контроль і збір даних (далі – SCADA). У разі потреби створення ГІС або ГМ, вони можуть розроблятися одночасно зі схемою оптимізації, як окремі етапи робіт, що має бути передбачено Замовником у технічному завданні.

2. За наявності на підприємстві питного водопостачання ГІС, представлена в них інформація може використовуватися як вихідні дані для гідравлічного моделювання. Існуючі ГМ можуть використовуватися, якщо вимоги до їх точності та деталізації не нижчі за встановлені в цьому додатку.

3. Розробник схем оптимізації, якщо інше не передбачено умовами технічного завдання, повинен надати Замовнику результати проведених гідравлічних розрахунків, оформлених у вигляді:

відповідного розділу/підрозділу звіту з результатами гідравлічного розрахунку та висновками;

графічних матеріалів (карт);

геопросторової інформації з результатами розрахунку.

4. Розробник не зобов'язаний передавати Замовнику:

програмне забезпечення для ГІС або ГМ;

ГМ у форматах, придатних для редагування.

5. У разі необхідності передачі ГМ у форматах, придатних для редагування або у вигляді програмних компонентів, це розглядається як додатковий етап до розроблення схем оптимізації, що має бути передбачений в технічному завданні.

6. Розроблення схем оптимізації не включає паспортизацію мереж і об'єктів централізованого водопостачання. Наявні результати паспортизації можуть бути використані для розроблення ГІС та ГМ.

7. Розробник самостійно обирає програмне забезпечення для проведення ГІС та ГМ, виходячи з умов якості отриманих результатів.

8. Розроблення ГМ включає такі етапи:

збір вихідних даних для ГМ, валідація якості даних, погодження їх із Замовником;

розроблення базової моделі або поточного стану систем централізованого водопостачання, її калібрування та оцінка;

аналіз ГМ для різних сценаріїв оптимізації систем централізованого водопостачання.

9. За наявності можуть застосовуватись вихідні дані: ГІС, ГМ, результати паспортизації мереж, планшети та креслення, дані абонентського відділу, показники технологічних та інших лічильників, режими роботи та паспорти насосів, інша технічна документація та наявні джерела інформації. У разі неточності вихідних даних Розробник повинен визначити рівні похибок моделі та повідомити про це Замовника.

10. Розроблення ГМ поточного стану систем централізованого водопостачання проводиться на основі даних абонентського відділу щодо обсягів питної води, безпосередньо з системи SCADA, інших джерел інформації.

11. Калібрування моделі здійснюється шляхом порівняння фактичних даних з розрахованими із застосуванням коефіцієнтів нерівномірності. Фактичні дані для порівняння визначаються в контрольних точках мережі за показаннями датчиків технологічного контролю або переносних приладів. Якщо Розробник сам отримуватиме фактичні дані для порівняння, це має бути передбачено в технічному завданні як окремий етап робіт.

12. Точність калібрування не повинна перевищувати:

за обсягом витрат питної води – рівень встановлених індивідуальних технологічних нормативів використання питної води населеного пункту;

за тиском (для напірних ліній) – 10 відсотків;

за показниками моделювання якості питної води – 10 відсотків.

13. Рівень деталізації ГМ повинен забезпечувати необхідну деталізацію переліку заходів. Допускається проведення розрахунку для зовнішньоквартальних мереж.

14. Після підготовки та калібрування гідравлічної моделі здійснюється аналіз її адекватності при різних режимах з такими параметрами:

максимальні, мінімальні обсяги централізованого водопостачання та пожежогасіння для середньої доби поточного року – статичний розрахунок;

максимальні, мінімальні обсяги централізованого водопостачання та пожежогасіння для середньої доби року в випадку завершення строку реалізації схем оптимізації (10 років) – статичний розрахунок;

погодинний розрахунок середньої доби року на початок і завершення строку реалізації схем оптимізації – погодинний розрахунок;

для систем із змішуванням питної води різної якості – моделювання якості на початок і кінець строку реалізації схем оптимізації, а також окремо за роками, якщо показники якості є індикаторними. Моделювання проводиться окремо за кожним показником, який має відхилення від вимог санітарних норм і правил;

моделювання альтернативних сценаріїв обмеження централізованого водопостачання для визначення стійкості роботи систем централізованого водопостачання в умовах надзвичайних ситуацій – статичний розрахунок;

моделювання розповсюдження отруйних речовин з кожного водозабору при оцінці хімічного, біологічного, радіаційного, ядерного забруднень – стійкості систем централізованого водопостачання – моделювання якості.

15. На основі аналізу ГМ формується перелік ключових проблем для елементів систем централізованого водопостачання, де спостерігаються завищена швидкість води і перевитрати енергії, оцінюються ризики завищеного тиску окремих ділянок водоводів, приймаються рішення щодо зонування водопровідної мережі. Дані аналізу ГМ використовуються для визначення оптимальних діаметрів трубопроводів, параметрів насосів, якщо передбачається їх заміна.

16. Із застосуванням геопросторового аналізу проводиться порівняння фактичних даних аварійності, зношеності та інших параметрів трубопроводів з результатами ГМ для виявлення додаткових ключових проблем систем централізованого водопостачання.

17. Дані для геопросторового аналізу надаються Замовником з існуючої ГІС або в іншому форматі, придатному для об'єднання з просторовими даними (картою). Якщо Розробник самостійно збиратиме та/або вручну вноситиме дані, це має бути передбачено в технічному завданні як окремий етап робіт.

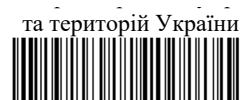
18. Геопросторовий аналіз проводиться для визначення проблемних ділянок трубопроводів на основі:

фактичних показників аварійності;

інформації щодо строку експлуатації і матеріалу трубопроводів.

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

19. Геопросторовий аналіз доповнюється даними ГМ стосовно:

ділянок з аномально високим тиском;

ділянок, де у погодинному розрахунку виявлені значні коливання витрат, реверсна подача або зупинка подачі питної води.

20. Геопросторовий аналіз також проводиться під час планування систем нецентралізованого та/або централізованого водопостачання населеного пункту.

21. За результатами геопросторового аналізу та аналізу ГМ встановлюються:

ділянки трубопроводів, які потребують перекладення;

оптимальні діаметри труб і параметри насосів;

інші показники та технічні рішення.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C9113600FBC4B300
Дійсний з 01.03.2023 0:00:00 по 28.02.2025 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства розвитку громад та територій України
«Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем
централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем
оптимізації систем централізованого водовідведення»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення» (далі – проєкт акта) розроблено з метою встановлення єдиного механізму розроблення схем оптимізації систем питного водопостачання та водовідведення для одного або декількох населених пунктів, визначення їх складу та змісту.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод» був прийнятий 12 січня 2023 року (далі – Закон про водовідведення). Розділом Х. Прикінцеві положення цього Закону були внесені зміни до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (далі – Закон про питну воду).

Так, абзацом одинадцятим частини першої статті 10 Закону про водовідведення визначено, що до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у сфері водовідведення належать, зокрема затвердження порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення.

Абзацом четвертим частини першої статті 11 Закону про питну воду передбачено, що до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, належить, зокрема затвердження порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання.

Існуючі на сьогодні Методичні рекомендації з розроблення схем оптимізації роботи систем централізованого водопостачання та водовідведення, затвержені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 23 грудня 2010 року № 476, застарілі і не враховують сучасний стан справ, технології і можливості, не зареєстровані в Міністерстві юстиції України і носять рекомендаційний характер для підприємств питного водопостачання та водовідведення.

Прийняття проєкту акта забезпечить врегулювання на законодавчому рівні питань щодо розроблення схем оптимізації систем водопостачання та водовідведення із врахування реального технічного та фінансового стану підприємств питного водопостачання та водовідведення у містах, сільських населених пунктах та територіях, що потребують системності і використання сучасних та інноваційних підходів, інструментів

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000056FB3900D0F5D800
Дійсний з 13.09.2024 0:00:00 по 12.09.2026 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

при плануванні питного водопостачання та водовідведення, ґрунтовний технічний та інвестиційний аналіз заходів, енергетичну ефективність та екологічну безпеку, сприяння використанню відновлювальних джерел енергії; підвищення стійкості роботи систем питного водопостачання та водовідведення населених пунктів України, у тому числі під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час.

На підставі вищевикладеного та враховуючи необхідність виконання вимог Закону про водовідведення та Закону про питну воду Мінрозвитку розробило проєкт акта.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується, затвердити:

- Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення;
- Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання.

Розроблені Порядки включають: загальні положення з визначеними термінами; вимоги та процедуру розроблення, зміст та форму схем оптимізації систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; аналіз поточного стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виявлення вузьких місць, визначення стратегічних напрямів розвитку систем; вимоги до гідравлічної моделі та аналізу її адекватності, геопросторовий аналіз; забезпечення стійкості систем водопостачання та водовідведення під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час; аналіз, оцінка та управління ризиками централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; визначення індикаторних показників та можливих варіантів розвитку систем водопостачання та водовідведення; формування переліку і пріоритизацію заходів; оцінку вартості та формування порядку виконання заходів; формування фінансової моделі схем оптимізації систем централізованих водопостачання та централізованого водовідведення; додаткові вимоги до схем оптимізації, розробку додаткових розділів та суміжних документів для отримання фінансування міжнародних донорів.

Порядки розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховують реальний стан систем питного водопостачання та водовідведення; використано інноваційні підходи, інструменти при плануванні питного водопостачання та водовідведення міст; запроваджено технічний та інвестиційний аналіз заходів, енергетичну ефективність та екологічну безпеку; приведено у відповідність директивам та стратегії Європейського Союзу в сферах питної води, питного водопостачання та водовідведення.

Прийняття проєкту акта надасть можливість розробляти, затверджувати, актуалізувати та коригувати схеми оптимізації систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів на

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000056FB3900D0F5D800
Дійсний з 13.09.2024 0:00:00 по 12.09.2026 23:59:59

410/25/14-25 від 11.01.2025

підставі довгострокового планування питного водопостачання та централізованого водовідведення, за результатами комплексного розгляду та аналізу існуючих і очікуваних об'єктів у цих сферах.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють:

Водний кодекс України, Кодекс України про надра;

Закони України:

«Про питну воду та питне водопостачання», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про енергетичну ефективність», «Про критичну інфраструктуру», «Про житлово-комунальні послуги», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про відходи».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта буде розміщено на офіційному вебсайті Міністерства розвитку громад та територій України для публічних консультацій.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує отримання позиції до проекту акта від Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект акта не стосується прав осіб з інвалідністю.

Проект акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери.

Проект акта потребує погодження із Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні, Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Конфедерації роботодавців України.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000056FB3900D0F5D800

Дійсний з 13.09.2024 0:00:00 по 12.09.2026 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проєкту акта не проводились.

8. Прогноз результатів.

Реалізація акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін. Інформація щодо впливу акта на інтереси заінтересованих сторін додається.

Віце-прем'єр-міністр
з відновлення України – Міністр
розвитку громад та територій України

Олексій КУЛЕБА

_____ 2025 року

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000056FB3900D0F5D800
Дійсний з 13.09.2024 0:00:00 по 12.09.2026 23:59:59

Міністерство розвитку громад
та територій України

410/25/14-25 від 11.01.2025

Інформація щодо впливу проєкту акта на інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Реалізація єдиної науково-технічної, соціально-економічної політики у сферах питної води, питного водопостачання та водовідведення; заходів організаційного, науково-технічного, санітарно-епідеміологічного, природоохоронного, економічного, правового характеру щодо поліпшення якості питної води та очищення стічної води та утилізації осадів стічних вод, розвитку питного водопостачання та водовідведення, охорони джерел і систем питного водопостачання, відновлення запасів питної води.
Суб'єкти господарювання у сферах питної води, питного водопостачання та водовідведення	Позитивний	Забезпечено безперебійну роботу суб'єктами господарювання, які здійснюють господарську діяльність в сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення; дотримання екологічних вимог та санітарного законодавства під час проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію та експлуатації систем питного водопостачання та водовідведення.
Громадяни	Позитивний	Населення країни буде забезпечено безперебійними та якісними послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення»

I. Визначення проблеми

У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН зі сталого розвитку. Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» стали 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань.

У 2019 році Президент України своїм Указом підтримав досягнення Цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України, викладених у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна».

Так, Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року є, зокрема, забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією; забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх; створення стійкої інфраструктури; забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів; забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2022 року № 1134-р схвалено Водну стратегію України на період до 2050 року та затверджено операційний план її реалізації у 2022-2024 роках. Стратегія передбачає, що до 2030 року 100 відсотків міського населення повинно мати якісне водопостачання та водовідведення.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2023 року № 1082-р схвалено Концепцію Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року. Цією Концепцією передбачено, що виконання заходів Програми дасть змогу забезпечити, зокрема оптимізацію систем водопостачання у населених пунктах.

Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод» був прийнятий 12 січня 2023 року та набув чинності 07 серпня 2023 року. Розділом X «Прикінцеві положення» цього Закону були внесені зміни до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання».

Абзацом одинадцятим частини першої статті 10 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у сфері водовідведення належать, зокрема, затвердження порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення.

Абзацом четвертим частини першої статті 11 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» передбачено, що до повноважень центрального

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, належить, зокрема затвердження порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання.

Існуючі на цей час Методичні рекомендації з розроблення схем оптимізації роботи систем централізованого водопостачання та водовідведення, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 23 грудня 2010 року № 476, застарілі і не враховують сучасний стан справ, технології і можливості, не зареєстровані в Міністерстві юстиції України і носять рекомендаційний характер для підприємств питного водопостачання та водовідведення країни.

Враховуючи викладене, Мінрозвитку розроблено проєкт наказу Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення» (далі – регуляторний акт).

Регуляторний акт визначає чіткий алгоритм розроблення схем оптимізації систем централізованих водопостачання та схем оптимізації систем централізованого водовідведення і включає: аналіз поточного стану систем централізованого водопостачання та водовідведення, визначення шляхів забезпечення стійкості систем централізованого водопостачання та водовідведення під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час, визначення індикаторних показників розвитку систем централізованого, нецентралізованого водопостачання та централізованого водовідведення, вимоги до здійснення аналізу, оцінки та управління ризиками в централізованому водопостачанні та водовідведенні, вимоги до розроблення додаткових частин, розділів та документів для отримання фінансування міжнародних партнерів, вимоги до гідравлічних розрахунків на основі гідравлічного моделювання та просторового аналізу.

Прийняття регуляторного акта надасть можливість розробляти, затверджувати, актуалізувати та коригувати схеми оптимізації систем централізованих водопостачання та водовідведення населених пунктів на підставі довгострокового планування питного водопостачання та водовідведення, за результатами комплексного розгляду та аналізу існуючих і очікуваних об'єктів у цих сферах.

Порушене питання зачіпає інтереси всіх верств суспільства, основними групами (підгрупи), на які проблема справляє вплив є:

Групи (підгрупи), на які проблеми справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

Прийняття регуляторного акта матиме вплив на:

державу, оскільки внаслідок прийняття регуляторного акта будуть реалізовані повноваження щодо формування та забезпечення єдиної науково-технічної, соціально-економічної політики у сферах питної води, питного водопостачання та водовідведення; заходів організаційного, науково-технічного, санітарно-епідеміологічного, природоохоронного, економічного, правового характеру щодо поліпшення якості питної води та очищення стічної води та утилізації осадів стічних вод, розвитку питного водопостачання та водовідведення, охорони джерел і систем питного водопостачання, відновлення запасів питної води; приведено у відповідність нормативно-правові акти у сферах питної води, питного водопостачання та водовідведення;

суб'єктів господарювання, оскільки буде забезпечено удосконалення взаємовідносин між суб'єктами господарювання, які здійснюють господарську діяльність в сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення; дотримання екологічних вимог та санітарного законодавства під час проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію та експлуатації систем питного водопостачання та водовідведення;

громадян, оскільки населення країни буде забезпечено безперебійними та якісними послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки необхідно забезпечити належну реалізацію Законів України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання», а також вирішити питання забезпечення стабільної та надійної роботи підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є:

встановлення єдиних вимог до розроблення схем оптимізації систем централізованих водопостачання та схем оптимізації систем централізованих водовідведення (далі – схеми оптимізації);

врахування в схемах оптимізації реального технічного та фінансового стану сфери питного водопостачання та водовідведення у містах;

системність і використання сучасних та інноваційних підходів, інструментів при плануванні питного водопостачання та водовідведення міст;

грунтовний технічний та інвестиційний аналіз заходів, які будуть заплановані в схемах оптимізації;

енергетична ефективність та екологічна безпека у сфері питного водопостачання та водовідведення;

сприяння використанню відновлювальних джерел енергії;

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

підвищення стійкості роботи систем питного водопостачання та водовідведення в населених пунктів України, у тому числі під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час;

покращення якості питної води через зменшення забруднення неочищеними стічними водами поверхневих водних джерел.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін;

Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	Альтернатива є неприйнятною, оскільки невиконаними залишаться вимоги абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та абзацу четвертого частини першої статті 11 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» щодо повноважень Мінрозвитку в частині затвердження порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення і порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання.
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	<p>Альтернатива є прийнятною, оскільки будуть виконані вимоги абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та абзацу четвертого частини першої статті 11 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» щодо повноважень Мінрозвитку, в частині затвердження порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення і порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання.</p> <p>Будуть запроваджені нові сучасні нормативно-правові акти: Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення, в яких буде враховано реальний стан систем питного водопостачання та водовідведення; буде використано інноваційні підходи, інструменти при плануванні питного водопостачання та водовідведення міст; запроваджено технічний та інвестиційний аналіз заходів, енергетична ефективність та екологічна безпека.</p> <p>Прийняття регуляторного акта дасть можливість розробляти, затверджувати, актуалізувати та коригувати схеми оптимізації систем централізованих водопостачання та водовідведення населених пунктів на підставі довгострокового планування питного водопостачання та водовідведення, за результатами комплексного розгляду та аналізу існуючих і очікуваних об'єктів у цих сферах.</p>

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні Відсутність належної реалізації Законів України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання». Не забезпечується ефективна та безпечна робота складових систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.	Відсутні
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	Прийняття регуляторного акта дозволить: реалізувати норми Законів України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання»; реалізувати повноваження Мінрозвитку щодо формування та реалізації державної політики у сферах питної води, питного водопостачання та водовідведення; планувати та здійснювати заходи організаційного, науково-технічного, санітарно-епідеміологічного, природоохоронного, економічного, правового характеру щодо поліпшення якості питної води та очищення стічної води та утилізації осадів стічних вод, розвитку питного водопостачання та водовідведення, охорони джерел і систем питного водопостачання, відновлення запасів питної води; забезпечити ефективну та безпечну роботу складових систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні Не забезпечено реалізацію прав громадян в частині: отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення належної якості; отримання питної води, яка відповідатиме державним санітарним нормам; отримання сприятливих умов для безпечної життєдіяльності через захист навколишнього природного середовища від негативного впливу стічних вод.	Відсутні

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	Затвердження схем оптимізації дозволить підприємствам у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення створити необхідні умови для ефективної та безпечної роботи складових систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що забезпечить споживачів комунальною послугою з централізованого водовідведення належної якості.	Відсутні
---	---	----------

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць, у т.ч.:	460	661	4178	-	5299
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	8,7	12,5	78,8		100
Підприємства у сфері централізованого водовідведення	57	150	2 403	-	2 610
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	2,2	5,8	92		100
Підприємства у сфері централізованого водопостачання	403	511	1775	-	2689
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	15	19	66		100

* - кількість суб'єктів господарювання - ліцензіатів послуг з водопостачання та водовідведення за даними оперативних звітів ОДА (військових адміністрацій) до Мінрозвитку відповідно до наказу Мінрегіону від 16.12.2019 № 312 «Про здійснення моніторингу стану розрахунків за житлово-комунальні послуги та інших показників у сфері житлово-комунального господарства».

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	<p>Відсутні</p> <p>Не будуть забезпечені необхідні умови для ефективної та безпечної роботи складових систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, відсутність можливості надання споживачам якісних комунальних послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.</p> <p>Залишаться існуючі на цей час Методичні рекомендації з розроблення схем оптимізації роботи</p>	Відсутні

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

	систем централізованого водопостачання та водовідведення, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 23 грудня 2010 року № 476, які застарілі і не враховують сучасний стан справ, технології і можливості, не зареєстровані в Міністерстві юстиції України і носять рекомендаційний характер для підприємств питного водопостачання та водовідведення країни.	
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	<p>Забезпечить споживачів якісними послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;</p> <p>створить умови для стабільної та безпечної роботи підприємств централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;</p> <p>створить умови для поліпшення стану функціонування об'єктів і систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;</p> <p>зменшить кількість аварій на об'єктах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.</p>	<p>Витрати на виконання регулювання у сумі 269 040,0 грн (за 5 років) покладатимуться на суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, а також у сумі 1 002 720,0 грн (за 5 років) на суб'єктів господарювання малого підприємництва – виконавців комунальних послуг, що регулюються на місцевому рівні.</p>

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	З огляду на альтернативу – залишення існуючої ситуації без змін, витрати відсутні.
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	Під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва визначено витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта (розрахунок наведено у додатку 1 до аналізу регуляторного впливу).

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
 Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
 Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснити вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше не існуватиме);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми не існуватимуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться нерозв'язаними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	1	У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	4	Ціль державного регулювання може бути досягнута повною мірою. Прийняття регуляторного акта дасть змогу виконати вимоги Законів України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання». Забезпечення споживачів якісними послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; створення умов для стабільної та безпечної роботи підприємств централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; створення умов для поліпшення стану функціонування об'єктів і систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	<p>1. Реалізація Законів України «Про водовідведення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання».</p> <p>2. Встановлення єдиних вимог до розроблення схем оптимізації систем централізованих водопостачання та водовідведення.</p> <p>3. Забезпечення реалізації прав споживачів в частині отримання якісних послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.</p> <p>4. Створення умов для стабільної та безпечної роботи підприємств централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та поліпшення стану функціонування об'єктів і систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.</p>	<p>У разі прийняття регуляторного акта держава не нестиме ніяких матеріальних та інших витрат. Наприклад: витрати на виконання регулювання у сумі 269 040,0 грн (на 5 років) покладатимуться на суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, а також у сумі 1 002 720,0 грн (на п'ять років) на суб'єктів господарювання малого підприємництва. Розрахунок наведено у додатках 1 та 2 до Аналізу регуляторного впливу.</p>	<p>У разі прийняття регуляторного акта задекларована ціль буде досягнута повною мірою.</p>
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін, вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.</p>	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін витрати для суб'єктів господарювання відсутні, тоді як кількість аварійних ситуацій на об'єктах сфери централізованого водопостачання та централізованого водовідведення буде стабільно зростати та</p>	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети, належної реалізації Законів України «Про водовідведення стічних вод» та «Про питну воду та</p>

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

		<p>призводити порушень щодо безперервного надання відповідних комунальних послуг та погіршення якості їх надання.</p>	<p>водопостачання» не будуть виконані. Органи місцевого самоврядування та підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення не будуть забезпечені основним документом для забезпечення їх сталої та безпечної роботи.</p>
--	--	---	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 залишення існуючої ситуації без змін	<p>Не забезпечується досягнення цілей щодо розв'язання більшості соціально-економічних та екологічних проблем у сфері централізованого водопостачання, централізованого водовідведення та очищення стічних вод, захисті навколишнього природного середовища від негативного впливу неочищених та недостатньо очищених стічних вод, забезпечення населення якісною питною водою, забезпечення сталої та безперебійної роботи підприємств у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення.</p>	<p>Зовнішні чинники на дію регуляторного акта у разі залишення існуючої ситуації без змін відсутні.</p>
Альтернатива 2 прийняття регуляторного акта	<p>Прийняття регуляторного акта дозволить реалізувати норми Законів України «Про водовідведення стічних вод» та Закону України «Про питну воду та питне водопостачання».</p> <p>Дасть змогу встановити єдині вимоги до розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.</p> <p>Дозволить створити необхідні умови для ефективною та безпечною роботи складових систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, можливість надання</p>	<p>Упродовж деякого часу дії регуляторного акта може впливати низька обізнаність суб'єктів, на яких поширюється дія цього регуляторного акта.</p>

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

	споживачам якісних комунальних послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зменшити кількість аварій, які можуть виникнути на об'єктах у цих сферах.	
--	---	--

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта.

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта та фактична реалізація його положень.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта, шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному вебсайті Мінрозвитку.

Впровадження регуляторного акта дасть можливість реалізувати приписи норм Законів України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання».

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Прийняття регуляторного акта не призведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з державного бюджету.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Разом з тим, деякі суб'єкти відносин у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення можуть не розуміти та не погоджуватися з окремими положеннями проєкту акта та, як наслідок, ігнорувати їх виконання.

З боку суб'єктів господарювання відсутня необхідність вчинення додаткових дій, оскільки проєкт акта направлений на створення умов для належної експлуатації та утримання об'єктів та систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, недопущення використання цих систем не за призначенням, забезпечення споживачів безперебійними та надійними комунальними послугами належної якості.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребує додаткових фінансових витрат з боку державних органів та, відповідно, додаткових видатків бюджету.

Виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600

Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги, оцінюється вище середнього.

Розрахунок витрат для запровадження регулювання суб'єктів малого підприємства наведено в Тесті малого підприємництва (М-Тест) у додатку 2 до аналізу регуляторного впливу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк чинності регуляторного акта – необмежений, але не перевищуватиме строку дії Законів України «Про водовідведення та очищення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання».

Оскільки регуляторний акт розроблено відповідно до Законів України «Про водовідведення стічних вод» та «Про питну воду та питне водопостачання», зміна положень акта чи втрата ним чинності можлива в разі внесення змін чи втрати чинності цими Законами.

Строк набрання чинності регуляторного акта – з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Виходячи з цілей державного регулювання, визначених у розділі II аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності дії регуляторного акта обрано такі показники:

розмір надходжень до державного бюджету – не передбачається;

розмір надходжень до місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не передбачається;

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта – 5 299, у тому числі великі – 460 од, середні – 661 од, малі – 4178 од;

розмір коштів і час, що витратяться суб'єктами господарювання (виконавцями комунальних послуг) та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта – за перший рік впровадження регулювання складатимуть 254 352,0 грн, у тому числі 53 808,0 грн – витрати суб'єктів великого та середнього підприємництва та 200 544,0 грн – витрати суб'єктів малого підприємництва;

витрати на виконання регулювання за 5 років покладатимуться на суб'єктів господарювання у сумі 1 271 760,0, у тому числі на суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва – 269 040,0 грн, а також на суб'єктів господарювання малого підприємництва – виконавців комунальних послуг, що регулюються на місцевому рівні – 1 002 720,0 грн.

Дія регуляторного акта поширюється на всіх суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Рівень поінформованості з основних положень акта – високий. Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

вебсайті Мінрозвитку з метою отримання зауважень та пропозицій до нього протягом визначеного законодавством строку.

Під час проведення відстеження результативності регуляторного акта буде використовуватись такий статистичний показник, як кількість населених пунктів або підприємств, які розробили та затвердили схеми оптимізації.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності регуляторного акта

Строки проведення базового та повторного відстеження результативності дії регуляторного акта:

базове відстеження результативності акта здійснюватиметься після набрання чинності актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності регуляторним актом, але не пізніше двох років з дня набрання чинності регуляторним актом;

періодичне відстеження результативності акта здійснюватиметься раз на три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності акта шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності: статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності: відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Мінрозвитку шляхом обробки інформації, отриманої від структурних підрозділів з питань житлово-комунального господарства обласних та Київської міської державних адміністрацій.

Цільові групи осіб, що обиратимуться для участі у відповідному опитуванні, чи наукові установи, що залучатимуться для проведення відстеження: відстеження буде проводитись співробітниками Мінрозвитку, для чого будуть детально вивчатися надані обласними державними (військовими) адміністраціями статистичні дані.

Віце-прем'єр-міністр з відновлення
України – Міністр розвитку громад
та територій України

Олексій КУЛЕБА

_____ 2025 року

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень Суб'єкти господарювання витратять кошти на ознайомлення з регуляторним актом (одна особа для кожного суб'єкта господарювання): 1.1. Час на ознайомлення – 1 година для одного суб'єкта господарювання; 1.2. Мінімальна заробітна плата станом на 01.01.2025 - 48.0 грн/год; 1.3. 1 людина*1 годину = 1 людино-година*48.0 грн/год = 48,0 грн для одного суб'єкта господарювання	48,0 грн	240,0 грн
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	—	—
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	—	—
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	—	—
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	—	—
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	—	—
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	—	—
8	Інше (уточнити), гривень	—	—
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	48,0 грн	240,0 грн
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	1 121	
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	53 808,0 грн.	269 040,0 грн

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат [6FA97849F1B2570D0400000A5C701008C030600](#)
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень Середні витрати на ознайомлення з регуляторним актом (одна особа для кожного суб'єкта господарювання) (тис. грн): 1.1 Час на ознайомлення – 1 година для одного суб'єкта господарювання; 1.2 Мінімальна заробітна плата станом на 01.01.2025 - 48.0 грн/год; 1 людина*1 годину= 1 людино-година*48.0 грн/год = 48.0 грн для одного суб'єкта господарювання	48,0 грн	_____	240,0 грн
ВСЬОГО	48,0 грн	_____	240,0 грн

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	_____	_____

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	_____	_____	_____	_____

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	_____	_____	_____	_____

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
------------	---	---	--------------------------	------------------------

Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)

—

—

—

—

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
------------	--------------------	-------------------------------	------------------------

Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)

—

—

—

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
------------	--	------------------------

Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу

—

—

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
 Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
 Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

Тест малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання проведено Міністерством у період з 25.03.2024 по 25.01.2025.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо) інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Надсилання Мінрозвитку проекту акта на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади та соціальних партнерів	12	Отримання зауважень до проекту акта
2	Інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити	Підприємства, які здійснюють надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	Обговорення основних проблемних питань в частині можливих труднощів, які виникатимуть під час підготовки необхідних документів відповідно до положень регуляторного акта
3	Створення робочої групи	3	Обговорення основних проблемних питань в частині застосування порядків розроблення схем оптимізації систем централізованих водопостачання та водовідведення

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі)

1) Кількість суб'єктів підприємництва, на які поширюється регулювання – 5299 (одиниць), у тому числі малого підприємництва – 4178 (одиниць) та мікропідприємництва – 0 (одиниць).

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

2) Питома вага суб'єктів малого підприємництва – 78,8 % у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив, та мікропідприємництва – 0,0%.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	460	661	4178	-	5299
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	8,7	12,5	78,8		100

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів), навчання/підвищення кваліфікації персоналу (8 год x 3 дні) <i>Формула:</i> <i>кількість необхідних одиниць обладнання X вартість одиниці</i>	_____	_____	_____
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування <i>Формула:</i> <i>прямі витрати на процедури перевірки (проведення первинного обстеження) в органі державної влади + витрати часу на процедуру обліку (на одиницю обладнання) X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість процедур обліку за рік) X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва</i>	_____	_____	_____

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали) <i>Формула:</i> <i>оцінка витрат на експлуатацію обладнання (витратні матеріали та ресурси на одиницю обладнання на рік) X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва</i>	_____	_____	_____
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування) <i>Формула:</i> <i>оцінка вартості процедури обслуговування обладнання (на одиницю обладнання) X кількість процедур технічного обслуговування на рік на одиницю обладнання X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва</i>	_____	_____	_____
5	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	_____	_____	_____
6	Разом, гривень <i>Формула:</i> <i>(сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)</i>	0,00 грн	0,00 грн	0,00 грн
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	4178		
8	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> <i>відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)</i>	0,00 грн		0,00 грн
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання 1.1 Час на ознайомлення – 5 годин для одного суб'єкта господарювання; 1.2 Мінімальна заробітна плата станом на 01.01.2025 на одну	48,0 грн	_____	240,0 грн

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

	людино годину становить 48.0 грн/год.; 1.3 1 людина*1 годину= 1 людино-година*48.0 грн/год = 48.0 грн для одного суб'єкта господарювання.			
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	0,00 грн	0,00 грн	0,00 грн
11	Процедури офіційного звітування <i>Формула:</i> <i>витрати часу на отримання інформації про порядок звітування щодо регулювання, отримання необхідних форм та визначення органу, що приймає звіти та місця звітності + витрати часу на заповнення звітних форм + витрати часу на передачу звітних форм (окремо за засобами передачі інформації з оцінкою кількості суб'єктів, що користуються формами засобів – окремо електронна звітність, звітність до органу, поштовим зв'язком тощо) + оцінка витрат часу на корегування (оцінка природного рівня помилок)) X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість оригінальних звітів X кількість періодів звітності за рік</i>	0,00 грн	0,00 грн	0,00 грн
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок <i>Формула:</i> <i>витрати часу на забезпечення процесу перевірок з боку контролюючих органів X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість перевірок за рік</i>	0,00 грн	0,00 грн	0,00 грн
13	Інші процедури (уточнити)	0,00 грн	0,00 грн	0,00 грн
14	Разом, гривень <i>Формула:</i> <i>(сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)</i>	48,0 грн	суб'єкт здійснює витрати лише в перший рік	240,0 грн
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	4178		

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

16	Сумарно, гривень <i>Формула: відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)</i>	200 544,0 грн	суб'єкт здійснює витрати лише в перший рік	1 002 720,0 грн
----	--	---------------	--	-----------------

* - Середня заробітна плата по Україні станом на 01.01.2025 року склала 15 057,09 гривень.

** - Проведення М-Тесту здійснювалося на підставі оціночних даних за інформацією обласних та Київської міської державних адміністрацій.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», з 1 січня 2025 року становить - 48,8 гривень.

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації, є оціночною.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Реалізація вимог регулювання не потребує додаткових матеріальних і фінансових витрат із Державного бюджету України, тому розрахунок витрат не виконується.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

№ з/п	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання (процедура отримання первинної інформації про вимоги регулювання)	200 544,0 грн	1 002 720,0 грн
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	_____	_____
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	200 544,0 грн	1 002 720,0 грн
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	_____	_____
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	200 544,0 грн	1 002 720,0 грн

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат [6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600](#)
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Проведений аналіз на основі оцінки сумарних витрат малого підприємництва на виконання запланованого регулювання (за перший рік регулювання та за п'ять років) та ураховуючи той факт, що на суб'єктів великого, середнього та малого підприємництва не покладаються адміністративні навантаження, компенсаторні механізми не пропонуються.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

7420/25/10-25 від 28.03.2025

АСКОД | Система електронної пошти | WhatsApp | Домашня сторінка — РМІ Раї | Домашня сторінка — РМІ Раї | Нова влада | Проект наказу Міністерства розвитку громад та територій України

mtu.gov.ua/news/36396.html

Пошук

Для людей з порушенням зору

Про нас | Діяльність | Галузі | Громадянам та громадськості | Бізнесу | Євроінтеграція | Проектні офіси | EN

Оголошення | 14 Січня 2025, 17:08 | Версія для друку

Проект наказу Міністерства розвитку громад та територій України

«Про затвердження Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання та Порядку розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення»
14 Січня 2025, 17:08

Оголошення | Регуляторна діяльність | Поширення про оприлюдненні

Проект акта
ПОРЯДОК розроблення схем оптимізації систем централізованого водовідведення
Порядок розроблення схем оптимізації систем централізованого водопостачання
ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА
Додаток до ПЗ
АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

Всі оголошення

Поділіться сторінкою

За галузями

- Автомобільний та міський транспорт
- Дорожнє господарство
- Залізничний транспорт
- Водний транспорт
- Авіатранспорт
- Поштовий зв'язок
- Будівництво
- Сфера комунальних послуг

За темами

- Безпека на транспорті
- Аналітика
- Відкриті дані
- Громадська рада
- Дозволи
- Дорадчі органи
- Євроінтеграція

Укр 17:27 14.01.2025